

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
LUONNONVARA- JA YMPÄRISTÖALA

AGROLOGIT TYÖELÄMÄSSÄ

Opinnäytetyö

TEKIJÄ: Otto Korhonen

Koulutusala Luonnonvara- ja ympäristöala	
Koulutusohjelma Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Otto Korhonen	
Työn nimi Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneiden agrologien nykytilanne	
Päiväys	30.3.2016
Sivumäärä/Liitteet	36/9
Ohjaaja(t) Pirjo Suhonen, Kati Partanen ja Petri Kainulainen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opistoasteinen agrologikoulutus alkoi Iisalmessa vuonna 1985 ja viisitoista vuotta myöhemmin 1990-luvun loppupuolella valtio luopui ammatillisten oppilaitosten ylläpitämisestä. Tämän seurauksena Peltosalmen maaseutuopisto siirtyi Pohjois-Savon ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymän omistukseen. Ammattikorkeakoulutasoinen agrologikoulutus alkoi 1999 ja vuonna 2005 koulutus siirtyi Peltosalmelta ammattikorkeakoulun tiloihin Haukisaa-rentielle. Vuodesta 1985 vuoteen 2015 mennessä Peltosalmelta ja Savonia-ammattikorkeakoulusta on valmistunut yhteensä noin 1200 agrologia.</p> <p>Tämän tutkimuksen avulla pyritään selvittämään, kuinka Peltosalmelta ja Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneet agrologit ovat sijoittuneet työelämään ja kuinka korkeakoulusta saatua agrologinkoulutusta voitaisiin kehittää tulevaisuudessa vastaamaan yhä enemmän työelämän haasteisiin kiristyvillä työmarkkinoilla. Lisäksi kyselyssä selvitetään, kuinka opetuksen eri osa-alueita tulisi painottaa tulevassa AMK-koulutuksessa.</p> <p>Kysely suoritettiin syksyn ja talven 2015 aikana kaikille Iisalmesta valmistuneille agrologeille, joiden yhteystiedot saimme selville. Sähköposti lähetettiin 484 henkilölle, joista kyselyyn vastasi 178 henkilöä. Agrologikoulutusta 30 vuotta Iisalmessa-tapahtuman jälkeen Agrologien Liitto levitti kyselylomaketta eteenpäin kahden viikon ajan, jolloin kyselyyn saatiin 102 uutta vastausta. Kaiken kaikkiaan vastauksia kyselyyn saatiin 280 kappaletta. Vastaajista 61 % oli naisia ja loput 39 % miehiä ja heidän ikänsä vaihteli 25 vuodesta 60 ikävuoteen.</p> <p>Kyselyyn vastanneista henkilöistä opintojen kannalta erittäin tärkeinä pidettiin yritystaloutta, yrityksen johtamista, kotieläintuotantoa sekä kasvinviljelyä. Myös EU-asiantuntiuutta ja nautataloutta pidettiin tärkeänä. Vastaajien mielestä hevostaloutta, siipikarjataloutta, lammastaloutta ja hanketoimintaa tulisi painottaa vähiten opiskeluissa.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että vastanneista on kokopäivätöissä 80 %, toiseksi suurin ryhmä ilmoitti olevansa osa-aikatöissä 9 % ja kolmanneksi suurin ryhmä, joka edustaa 5 % kaikista vastanneista ilmoitti olevansa vapaalla töistä tai työttömänä, 4 % oli vastaushetkellä opiskelemassa. Kyselyyn vastanneiden miesten työllisyystilanne oli huomattavasti parempi kuin naisten. Miehistä 94,5 % ilmoitti olevansa kokopäivätöissä ja naisista vain 70,8 %, osa-aika töissä miehistä oli vain 2,8 % ja naisista 12,9 %. Yli puolet työssäkäyvistä 55 % oli palkkatöissä tai muun alan yrittäjänä, 30 % kertoi toimivansa päätoimisesti maatalousyrittäjänä ja 2 % ilmoitti toimivansa sivutoimisesti maatalousyrittäjänä.</p> <p>Lähes jokainen kyselyyn vastannut piti agrologitutkinnon hankkimista kannattavana, vastaajista 72 % piti tutkintoa hyödyllisenä ja 25 % piti sitä melko hyödyllisenä. Vaikka agrologit pitivät tutkintoa hyödyllisenä, vain 23 % mielestä se vastasi hyvin ja 63 % mielestä se vastasi melko hyvin työelämän haasteita.</p>	
Avainsanat Agrologikoulutus, työllistyminen	
Julkinen	

Field of Study Natural Resources and the Environment			
Degree Programme Degree Programme in Rural Development			
Author(s) Otto Korhonen			
Title of Thesis The employment situation of Bachelor of natural resources and the need for additional education			
Date	30.3.2016	Pages/Appendices	36/9
Supervisor(s) Pirjo Suhonen, Kati Partanen and Petri Kainulainen			
Client Organization /Partners Savonia University of Applied Sciences			
<p>Abstract</p> <p>The agrologist education started in Peltosalmi in 1985. In the late 1990's the government gave up maintaining the vocational institutions and as a result of that Peltosalmi institution of rural education came under the ownership of Northern Savonia municipal federation of professional higher education.</p> <p>This study seeks to determine how graduates from Savonia University of Applied Sciences and Peltosalmi maaseutuoppilaitos are employed and how the education from the University could be developed in the future, to meet the growing challenges of working life in the increasingly competitive labor market. In addition, the survey describes how teaching different aspects should be emphasized in Bachelor's education in the future.</p> <p>The survey was conducted during the autumn and winter of 2015, for agronomist graduates from Savonia University of Applied Sciences, whose details we found out. An E-mail was sent to 484 people, of whom 178 people responded to the survey. After the 30-year-anniversary celebrations of Agronomist education in Iisalmi the Agronomist Association distributed the questionnaire on for two weeks, during this period 102 new answers were received. All in all, 280 answers was received. Of the respondents, 61% were female and 39% male and their ages ranged from 25 years to 60 years of age.</p> <p>There were a couple of answers that frequently stood out from the rest. The respondents pointed out many times that business economics, leadership, animal husbandry and cultivation were really important in the education. Also EU expertise and internationality got a lot of support from the respondents. To counterbalance the popularity of the previously mentioned subjects, some subjects did not receive support from the respondents, for example equine, poultry and sheep studies were not seen very important in the education.</p> <p>The study revealed that 80 % of respondents have a full-time job, the second largest group stated that they had part-time work by 9% and the third largest group, representing 5% of all respondents stated that it was free from work or unemployed, 4% was the answer at the time of studying. More than half of the working population 55% were salaried or self-employed in other fields, 30% said that acting on a full-time agricultural entrepreneurs, and 2% say they have a secondary activity, agricultural entrepreneur.</p> <p>Almost all of the respondents, 72 % fully agreed and 25 % somewhat agreed that the education is worth it. Even though the studies were seen as profitable only 23 % fully agreed and 63 % somewhat agreed that it was equivalent to working life challenges.</p>			
Keywords Agronomist education, employment			
Public			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	AGROLOGI MAATALOUDEN ASIANTUNTIJANA	6
2.1	Agrologikoulutuksen historia Pohjois-Savossa	6
2.2	Agrologikoulutus	8
2.3	Agrologien tehtävät.....	10
2.4	Työllistyminen ja palkkaus	10
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	15
4	TULOKSET	17
4.1	Perustiedot.....	17
4.1.1	Tämänhetkinen työtilanne	20
4.1.2	Tämänhetkinen työpaikka	23
4.2	Koulutus.....	25
4.2.1	Kuinka koulutuksen eri osa-alueita tulisi painottaa tulevaisuudessa?	27
4.2.2	Koulutuksen kehittäminen.....	30
4.2.3	Mitä lisä- tai täydennyskoulutusta haluaisit?.....	31
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	34
6	PÄÄTÄNTÖ.....	36
7	LAINATUT LÄHTEET	38
	LIITE 1: KYSELYPOHJA	39
	LIITE 2: SAATEKIRJE	45

1 JOHDANTO

Iisalmessa on pitkät perinteet maatalousopetuksen saralla. Vuonna 1985 Peltosalmella aloitettiin opistotasoinen, peruskoulupohjainen agrologikoulutus ja vuonna 1991 koulutusta laajennettiin myös ylioppilaspohjaiseksi koulutukseksi. 1990-luvun lopussa perustetun kuntayhtymän kautta oppilaitoksesta tuli osa itsenäistä Savonia-ammattikorkeakoulua. Vuonna 2005 ammattikorkeakoulutasoinen agrologikoulutus alkoi ja opetus siirtyi Peltosalmeilta Iisalmen kaupungissa sijaitsevalle Haukisaarentielle. (Savonia-ammattikorkeakoulu, Perehdyttämispas, 2005)

Vuosittain Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuu noin 30 agrologia erilaisiin maatalouden työtehtäviin, kuten maatilayrittäjiksi, kaupan alalle, neuvontaan tai hallinnon alalle. Vuosina 1999–2015 Savonia-ammattikorkeakoulussa opintonsa on aloittanut nuorten opintopolulla yhteensä 803 agrologiopiskelijaa ja samalla aikajaksolla aikuiskoulutuksessa on aloittanut 208 opiskelijaa. (Savonia-ammattikorkeakoulun opintotoimisto, 2016)

Vuosikymmenten ajan Agrologien Liitto on seurannut ja pitänyt tilastoa agrologien määrästä ja työllistymisestä valtakunnan tasolla. Tässä opinnäytetyössä käytetyt vertailutiedot on peräisin Agrologien liiton keräämästä sijoittumistutkimuksesta vuosilta 1961–2011, vuonna 2014 toteutetusta palkkakyselystä sekä vuonna 2015 tehdystä sijoittumistutkimuksesta. Agrologien määrä oli 1960-luvulla vain 1360, jolloin suurimmat työllistäjät olivat maatalousneuvonta- ja hallinto 34,1 %, maatalousyrittäjänä toimiminen 17,3 % sekä maatalouskauppa- ja teollisuus 12,5 %. Vuosien varrella agrologien työllistymisrakenne alkoi muuttua ja myös agrologien määrä alkoi nousta nopeaa tahtia. 1980-luvulla agrologien määrä oli kasvanut 1909 henkilöön ja suurimmat työllistäjät olivat maatalousneuvonta- ja hallinto 23 %, maatalouskauppa- ja teollisuus 17 % ja maatilayrittäjät 14,7 %. Eläkeläisten määrä kasvoi myös rajusti edellisiin vuosikymmeniin nähden. 1980-luvulla agrologikoulutus laajeni Muustialasta myös muualle Suomeen, jonka ansiosta agrologien määrä lähti nopeaan kasvuun. 2000-luvun alkupuolella agrologien määrä oli noussut 7 051 henkilöön ja maatalousyrittäjien osuus kaikista agrologeista oli kasvanut 29,4 %, myös maatalouden neuvonta- ja hallinnon työt työllistivät paljon 20,8 %. Vuonna 2011 agrologien määrä oli kasvanut 9 647 henkeen ja maatalousyrittäjien määrä oli kasvanut 30,5 %. (Agrologien Liitto, 2011)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmeilta valmistuneiden agrologien työllistymistilanne, sekä selvitetään kuinka saatu koulutus on vastannut työelämän vaatimuksia ja millä tavalla agrologintutkintoa voitaisiin kehittää paremmaksi vastaamaan työelämän vaatimuksia. Kysely toteutettiin vuoden 2015 syksyn ja talven aikana ja alustavista tuloksista pidettiin esitelmä agrologiopetuksen 30-vuotisjuhlassa.

2 AGROLOGI MAATALOUDEN ASiantuntijana

2.1 Agrologikoulutuksen historia Pohjois-Savossa

Maatalouden opetus alkoi Suomessa 1840-luvulla, kun Kanta-Hämeessä sijaitsevaan Mustialaan perustettiin kaksivuotinen maanviljelykoulu sekä yhden vuoden mittainen meijeri-, karjanhoito- sekä lampurikoulu.

Agrologikoulutus alkoi Iisalmen Peltosalmella vuonna 1985, jossa oli annettu maatalousopetusta jo 90 vuotta. Agrologikoulutuksen alettua Peltosalmelle rakennettiin uudet asuntolarakennukset sekä opetustilat. Vuonna 2005 agrologikoulutus siirrettiin Iisalmen kaupungin yhteyteen uusiin tiloihin ammattikorkeakoulun Iisalmen yksikköön Haukisaarentielle.

Kuva 1 Savonia-ammattikorkeakoulu Haukisaarentie, Iisalmi (Repo, 2005)

Opintoihin kuuluva teoriaopetus järjestetään ammattikorkeakoulun kampuksella, mutta opetukseen kuuluvat käytännönharjoitukset suoritetaan Ylä-Savon ammattiopiston maatalousoppilaitoksella Peltosalmella ja hevostalouden harjoitukset järjestetään Hingunniemessä. (Suhonen, 2015, ss. 14-15)

Ensimmäiset opistolla tarjotut vuosikurssit olivat peruskoulupohjaisia ja hakijalta edellytettiin alan ammatillista koulutusta sekä työkokemusta. Ylioppilaspohjainen koulutus, alan tekniikoille suunnatut täydennyskoulutukset opistoasteelle sekä lisä- ja täydennyskoulutus alan yrittäjille aloitettiin 1990-luvun alkupuolella.

Kuva 2 Peltosalmen maaseutuoppilaitos (Pemon arkiston kuvat, 2008)

Vuosituhaten vaihteessa Peltosalmella aloitettiin ammattikorkeakoulutasoinen agrologikoulutus, vuonna 2007 Savonialla aloitettiin hevostalouteen suuntautunut agrologikoulutus ja 2007 ylempään agrologi AMK-tutkintoon johtava koulutus. Samana vuonna Iisalmen luonnonvara-alan yksikkö palkittiin valtakunnallisena koulutuksen laatuysikkönä. Vuonna 2014 Savonia-ammattikorkeakoulu alkoi toteuttamaan monimuotokoulutusta yhteistyössä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. (Suhonen, 2015, ss. 14-15)

Kuva 3. Luonnonvara-alalle myönnettiin laatuysikköpalkinto (Savonian arkistot, 2008)

2.2 Agrologikoulutus

Agrologi on henkilö, joka on suorittanut maatalousalan ammattikorkeakoulututkinnon tai aikaisemmin opistoasteen tutkinnon. Tällä hetkellä Suomessa on seitsemän ammattikorkeakoulua, joissa voi opiskella agrologin tutkinnon. Nämä ammattikorkeakoulut ovat Jyväskylässä ammattikorkeakoulun Tarvaalassa, Savonia-ammattikorkeakoulu Iisalmissa, SeAMK Seinäjoella, Hämeenlinnan Mustialassa, Lapin ammattikorkeakoulussa Rovaniemellä, Tammisaaressa sijaitsevassa ruotsinkielisessä Novia yrkehögskola sekä OAMK Oulussa. (Agrologien Liitto, 2015)

”Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua.”

(Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 2014 § 4)

”Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulun tulee edistää elinikäistä oppimista.”(Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 2014 § 4)

”Ammattikorkeakoulututkinnon tarkoituksena on antaa tutkinnon suorittajalle laaja-alaiset käytännölliset perustiedot- ja taidot, sekä antaa teoreettiset perusteet toimia oman alansa asiantuntijana. Koulutus antaa valmiudet seurata ja edistää oman ammattialansa kehittymistä, sekä oman ammattitaidon kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Koulutuksen tulee myös tarjota riittävä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön.”

(Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 2014 § 4)

Savonia-ammattikorkeakoulussa Iisalmissa agrologikoulutuksen (Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma) laajuus on 240 opintopistettä ja opinnot on mahdollista suorittaa kolmessa ja puolessa vuodessa tai neljässä vuodessa. Savonia-ammattikorkeakoulun tarjoama maaseutuelinkeinojen koulutusohjelman opinnot on jaettu neljälle lukuvuodelle, joista jokainen opintojakso lukuvuosi on 60 opintopistettä. Agrologitutkinnon koulutus vastaa Euroopan unionin alueella yhteisesti määriteltyä korkeakoulutasoa. (Savonia-ammattikorkeakoulu, Opetussuunnitelmat, 2016)

Agrologikoulutuksessa pyritään keskittymään suomalaisen maaseudun ja maatalouden muutoksiin osana yhteiskunnan ja elinkeinojen muutosta. Agrologiopinnoissa perehdytään myös eurooppalaiseen maaseutupolitiikkaan ja kansainvälisiin markkinoihin, jotka muodostavat tämän päivän maaseutuelinkeinojen toimintaympäristön. (Savonia-ammattikorkeakoulu, Opetussuunnitelmat, 2016)

Laadukkaan ja turvallisen ravinnon ja sen raaka-aineiden tuottaminen on maatalouden perustettava. Maatalous ja elintarvikeketju pysyvät kannattavina ja elinvoimaisina, jos toiminta on asiakaslähtöistä ja hyvin johdettua. Tärkeitä tekijöitä ovat eläinten hyvinvointi, ympäristöstä ja ruokaketjun turvallisuudesta huolehtiminen, toisiaan täydentävät maaseutuelinkeinot ja myös kokonaisuutena elinvoimainen ja hyvinvoiva maaseutu. (Savonia-ammattikorkeakoulu, Opetussuunnitelmat, 2016)

Opintokokonaisuus koostuu perusopinnoista, joiden määrä on 45 opintopistettä. Perusopinnoissa opiskelija saa laajan ammattisivistyksellisen pohjan ammattiopinnoille. Perusopinnoissa opiskelija voi päättää suuntautuuko hän nautta- vai hevostalouden puolelle. Ammattiopintojen laajuus on 115 opintopistettä, ammattiopinnot yhdistettynä perusopintojen kanssa muodostavat asiantuntijana kehittymistä tukevan pohjan. (Savonia-ammattikorkeakoulu Opetussuunnitelmat, 2016)

Harjoittelut kuuluvat osana Savonia-ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmaan. Agrologikoulutuksessa harjoittelujen määrä vastaa 50 opintopistettä, joista ensimmäinen suoritetaan opiskelujen ensimmäisenä kesänä ja toinen suoritetaan kolmannen opiskeluvuoden kesänä. Ensimmäisen vuoden maatalousharjoittelu suoritetaan opiskelijan itse valitsemalla maatilalla, jossa opiskelija pääsee tutustumaan maatalon töihin. Opiskelujen toisena vuotena opiskelijat kokoavat kasviston, johon arkistoidaan Suomen luonnon 70 yleisintä kasvia. Kolmannen opiskeluvuoden kesällä suoritettava työelämäharjoittelu, suoritetaan jossakin maatalouden alan yrityksessä, kuten kaupoissa, neuvontajärjestöissä tai ulkomailla maatilalla tai yrityksessä. Molempia harjoittelujaksoja sekä ulkomaan harjoittelua varten koululla on yhteistyömaatiloja ja -yrityksiä 80 kappaletta, joista opiskelijat voivat etsiä itsellensä mieleisen. Harjoittelujaksojen tarkoituksena on perehdyttää opiskelijat käytännön työtoimintaan ja antaa valmiuksia erilaisten toimintatapojen ja työmenetelmien valintaan.

Opinnäytetyö ja valinnaiset opinnot ovat molemmat 15 opintopisteen arvoisia. Valinnaisten opintojen tarkoitus on tukea opiskelijaa asiantuntijana toimimiseen opiskelijan kiinnostuksen mukaan. Opinnäytetyö on työ- ja oppimisprosessi, jonka opiskelija tekee itse valitsemastaan aiheesta, jota asiantuntijat tukevat, ohjaavat ja arvioivat. (Savonia-ammattikorkeakoulu Opetussuunnitelmat, 2016)

Monipuolinen koulutus tarjoaa hyvät työllistymismahdollisuudet monella eri alalla ja tästä syystä agrologioiden työllistymisaste on tällä hetkellä hyvä. Agrologit työskentelevät neuvoina, hallinnon, tutkimuksen ja opetustoiminnan asiantuntijoina. Agrologeja työskentelee myös erilaisissa tehtävissä maatalouskaupan ja -teollisuuden palveluksesta sekä pankeissa ja vakuutuslaitoksissa. Agrologit työllistyvät myös erilaisiin EU:n projekteihin. Vuosien varrella yhä useampi agrologi on työllistynyt maatalousyrittäjän omalla maatilalla ja tällä hetkellä noin yksi kolmasosa toimii maatalousyrittäjänä. (Agrologioiden Liitto, 2015)

2.3 Agrologioiden tehtävät

Suomessa Agrologioiden Liitto ylläpitää tietokantaa agrologioiden työllistymisestä, listaan merkitään niin suomenkielisten kuin ruotsinkielisten agrologioiden työllistymistilanne. *”Agrologioiden Liitto on vuonna 1925 perustettu koulukuntajärjestö, joka ajaa jäsentensä etuja sekä tarjoaa jäsenilleen lukuisia jäsenetuja. Liittoon kuuluu noin 4000 jäsentä, joista suunnilleen puolet on maatalous- tai maaseutuyrittäjiä. Näiden lisäksi agrologit toimivat maaseudun moniosaajina neuvonta-, hallinto-, suunnittelu-, myynti- ja markkinointitehtävissä tai opiskelevat alaa.”* (Luonnonvarat ry, 2015)

Agrologioiden Liitto on kerännyt tietoa agrologioiden työllistymisestä vuodesta 1961 lähtien. Vuonna 1961 tehdystä agrologioiden työllistymistilastosta selviää, että suurin agrologioiden ammattiala oli maatalousneuvonta ja järjestötoiminta. Maatalousneuvonajana toimi yhteensä 34 % agrologeista. Toiseksi suurin ryhmä vuonna 1961 oli maatalousyrittäjät, joiden osuus oli 17,3 % liiton jäsenistä. Myös maatalouskauppa sekä maatalouteen liittyvä teollisuus työllistivät paljon. Tuolloin yksi kahdeksasosa agrologeista 12,5 % ilmoitti työskentelevänsä tällä alalla. Vielä 1960-luvulla agrologeista 10 % työskenteli pankkialalla eri tehtävissä. Seuraavaksi suurin ammattiala 5,5 % osuudella oli maatalouden ulkopuolella työskentelevät henkilöt. Tilanhoitajina ja työnjohtajina tai opetustehtävissä työskenteli (joka kahdeskymmenes) 4,9 % agrologeista. Vastaaajista loput 10,7 % olivat eläkkeellä, yrittäjinä maatalouden ulkopuolella tai heidän ammattiala jäi tuntemattomaksi. (Agrologioiden Liitto, 2011)

2.4 Työllistyminen ja palkkaus

Vuonna 2015 Agrologioiden Liitto teetti jäsenilleen palkkatutkimuksen, jolla pyrittiin selvittämään millainen agrologioiden palkkakehitys eri aloilla on ollut edelliseen vuoteen verrattuna. Kyselyyn osallistui 1037 henkeä, vastaajien aritmeettinen keskipalkka oli 3 383€. (Luonnonvarat ry., 2015)

Neuvontajärjestöt ovat aina työllistäneet suuren määrän agrologeja. Kyselyyn vastanneista ProAgrialla ilmoitti työskentelevänsä yhteensä 144 henkeä, miehiä ja naisia 72. Siemennyspalvelu Faballa työskenteli 21 vastaajaa ja muissa maatalousjärjestöissä yhteensä 14. Kuten monella muulla alalla, myös maataloudessa miesten keskipalkka on jonkin verran korkeampi, kuin naisten palkka vastaavassa työssä. Vuonna 2015 ProAgrian keskipalkka miehillä ja naisilla oli 2 791€, joka on kasvua 1,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Faballa Vuonna 2015 keskipalkka oli 2 311€, laskua edellisuuteen verrattuna 4,7 % ja muissa maatalousjärjestöissä palkka oli 3 328€, laskua edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 %. (Taulukko 1.) (Luonnonvarat ry., 2015)

Taulukko 1. Neuvontajärjestöjen keskipalkat (Agrologien Liitto, 2015)

Neuvonta ja järjestöt	2015		2014		
ProAgria keskus	N	KA, €	N	KA, €	
Naiset	72	2 625	77	2 572	2,1
Miehet	72	2 955	78	2 917	1,3
Yhteensä	144	2 791	155	2 746	1,6
Faba	N	KA	N	KA	
Naiset	17	2 281	17	2 330	-2,1
Miehet	4		4		
Yhteensä	21	2 311	21	2 424	-4,7
Muu maatalousjärjestö	N	KA	N	KA	
Naiset	10	2 933	13	2 825	3,8
Miehet	4		12	4 203	-100
Yhteensä	14	3 328	25	3 500	-4,9

Taulukosta 2 selviää, että maatalouskauppa- ja teollisuus on miesvaltainen ala. Agrologien Liiton teettämään kyselyyn vastanneista 89 ilmoitti olevansa töissä maatalouskaupassa, heistä 71 oli miehiä ja 18 naisia. Ala on hyvin miesvaltainen ja miehillä on myös naisiin nähden paljon suurempi keskipalkka. Vuonna 2015 miesten palkka oli keskiarvolta 3 537€/kk ja vuonna 2014 3 518€/kk, joten nousua on tullut hieman. Naisten palkka oli vuonna 2015 2 392€ ja vuonna 2014 2 669€/kk, keskimäärin naisten palkka laski 10,4 %. (Luonnonvarat ry., 2015)

Maatalouteen liittyvä teollisuus on työllistänyt paljon agrologeja. Kyselyyn vastanneista 62 ilmoitti työskentelevänsä maatalouteen liittyvän teollisuuden alalla. Keskipalkka maataloudessa laski vuoden 2014 tasosta (4 253€) 0,8 % ja se oli vuonna 2015 4 221€. Maatalouteen liittyvillä liiketalouden aloilla palkka laski myös vuoden 2014 tasosta. Vuonna 2014 keskipalkka oli 3 536€ ja se laski 11,8 %, vuonna 2015 keskipalkka oli 3 120€. (Luonnonvarat ry., 2015)

Taulukko 2. Maatalouskaupan- ja teollisuuden keskipalkat (Agrologien Liitto, 2015)

Maatalouskauppa- ja teollisuus	2015		2014		
Maatalouskauppa	N	KA, €	N	KA, €	
Naiset	18	2 392	19	2 669	-10,4
Miehet	71	3 537	64	3 518	0,5
Yhteensä	89	3 313	83	3 323	-0,3
Maatalouteen liittyvä teollisuus	N	KA	N	KA	
Naiset	17	3 492	14	3 375	3,5
Miehet	45	4 464	48	4 515	-1,1
Yhteensä	62	4 221	62	4 253	-0,8
Maatalouteen liittyvä liiketalous	N	KA	N	KA	
Naiset	14	2 948	11	2 910	1,3
Miehet	9	3 388	12	4 110	-17,6
Yhteensä	23	3 120	23	3 536	-11,8

Valtion omistamissa ELY-keskuksissa ilmoitti työskentelevänsä 68 kyselyyn vastannutta. ELY-keskuksissa työskentelevien agrologien palkat laskivat hieman edellisvuoteen verrattuna, vuonna 2015 naiset ansaitsivat keskimäärin 3 038€ kuukaudessa ja miehet ansaitsivat 3 438€/kk. Vuonna 2014 naiset ansaitsivat keskimäärin 3 068€ ja miesten keskipalkka oli 3 445€, laskua naisten palkoissa oli noin 1 % ja miehillä 0,2 % edellisvuoteen verrattuna.

Maataloustutkimuksessa henkilöstön määrässä ei vastanneiden keskuudessa ole tapahtunut suuria muutoksia vuosien 2014—2015 välillä. Vuoden sisään naisten keskimääräinen palkka laski 10,5 % 3 183€/kk:ssa vuoden 2015 tasolle 2 848€/kk. Miesten keskimääräinen palkka nousi edellisvuoteen verrattuna 3 022€:sta 3 123€:n, nousua on 3,3 %. Yhteen laskettuna miesten ja naisten palkat laskivat edelliseen vuoteen verrattuna -5,2 %.

Taulukko 3. Valtiolle työllistyneiden agrologien palkat (Agrologien Liitto, 2015)

Valtio	2015		2014		
Valtio, ELY-keskus maaseutuosasto	N	KA, €	N	KA, €	
Naiset	29	3 038	38	3 068	-1
Miehet	39	3 438	45	3 445	-0,2
Yhteensä	68	3 267	83	3 273	-0,2
Maataloustutkimus	N	KA	N	KA	
Naiset	12	2 848	12	3 183	-10,5
Miehet	12	3 123	10	3 022	3,3
Yhteensä	24	2 980	22	3 144	-5,2
Muu valtion toimi	N	KA	N	KA	
Naiset	21	3 382	25	3 134	7,9
Miehet	21	3 844	21	3 486	10,3
Yhteensä	42	3 613	46	3 295	9,7

Muulla valtion palkkaamalla alalla vastaajista toimi vuonna 2014 46 henkilöä ja vuonna 2015 42 henkilöä. Lukumäärällisesti miesten ja naisten välillä ei ollut suurta eroa. Vuonna 2015 miesten ja naisten yhteen laskettu keskipalkka oli 3 613€ ja vuonna 2014 se oli 3 295€, kasvua keskipalkoissa edellisvuoteen on 9,7 %.

Taulukosta 4. selviää, että maataloilla keskipalkat ovat noin 3 000€ ja vuonna 2015 miesten ja naisten välillä palkoissa ei ollut suuria eroja. Vuoteen 2014 vertailtaessa naisten ansaitsemat palkat ovat tippuneet reilusti alas, vuonna 2014 naisten keskipalkka oli 3 450€ ja 2015 se oli 2 890€, pudotusta tuli 16,2 %. Miesten keskipalkka tuli myös alas vuoteen 2014 verrattuna, mutta maltillisemmin, palkka laski vain 5,5 %. Yhteensä laskua tuli vuoteen 2014 verrattuna 8,8 % (Luonnonvarat ry., 2015)

Taulukko 4. Maatilojen keskipalkat (Agrologien Liitto, 2015)

Maatila	N	2015	N	2014	
Naiset	5	2 890	5	3 450	-16,2
Miehet	11	2 963	12	3 136	-5,5
Yhteensä	16	2 943	17	3 228	-8,8

Taulukosta 4. selviää kaikkien maatalouden alojen palkkakehitys. Monella alalla palkat ovat laskeutuneet vuoden 2014 tasosta, mutta agrologien palkoissa on pysynyt pieni nousujohteisuus. Kaikkien 892 palkkaa ansaitsevan vastaajan keskipalkka yhteensä oli 3 383€ ja vuonna 2014 vastaava luku oli 3 357€, kasvua vuodessa on tullut 0,8 %. Vuosien 2014—2015 välillä naisten palkka nousi miehiä enemmän, naisten palkka nousi vuodessa 1,4 % 2 886€:sta 2926€:n. Miehillä kasvua tuli 0,3 % 3 726€:sta 3 739€:n. (Luonnonvarat ry., 2015)

Taulukko 5. Maatalousalojen keskipalkat (Agrologien Liitto, 2015)

Kaikki alat	N	2015	N	2014	
Naiset	393	2 926	417	2 886	1,4
Miehet	499	3 739	530	3 726	0,3
Yhteensä	892	3 383	947	3 357	0,8

Ammattikorkeakoulutasoisista agrologeista korkeinta palkkaa nauttivat Hämeen ammattikorkeakoulusta Mustialasta valmistuneet agrologit, heidän keskipalkkansa on 2 721€/kk. Toiseksi suurin keskipalkka on ruotsinkielisestä ammattikorkeakoulusta yrkehögskolan Noviasta valmistuneilla agrologeilla, heidän keskipalkka on 2 637€/kk, kolmannella sijalla on Oulun ammattikorkeakoulusta valmistuneilla agrologeilla, jotka ansaitsevat keskimäärin 2 517€/kk. Tutkimuksen mukaan Seinäjoen ammattikorkeakoulusta valmistuneilla agrologeilla on keskimäärin pienin palkka 2 336€/kk. (Agrologien Liitto, 2015)

Taulukko 6. Agrologien työllistyminen valtakunnan tasolla vuosina 1961–2011

Ammatti	1961		1971		1981		1991		2001		2011	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Maatalousyrittäjä	235	17,3	317	16,8	281	14,7	489	18,9	2076	29,4	2939	30,5
tilanhoitaja / tilatyöntekijä	66	4,9	53	2,8	24	1,3	33	1,3	105	1,5	114	1,2
Maatalousneuvontaja hallinto	464	34,1	321	17	440	23	551	21,3	1465	20,8	1560	16,2
Maatalouskauppa	170	12,5	357	18,9	325	17	278	10,8	467	6,6	633	6,6
Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos	137	10,1	258	13,7	217	11,4	163	6,3	181	2,6	197	2
Opetustehtävät	67	4,9	92	4,9	49	2,6	55	2,1	125	1,8	217	2,2
Palkkatyö muulla maatalouden alalla	10	0,7	94	5	87	4,6	41	1,6	141	2	137	1,4
Yrittäjä maatalouden ulkopuolisella alalla	23	1,7	36	1,9	21	1,1	47	1,8	168	2,4	295	3,1
Palkkatyö maatalouden ulkopuolisella alalla	75	5,5	71	3,8	23	1,2	79	3,1	369	5,2	658	6,8
Eläkkeellä	34	2,5	240	12,7	432	22,6	616	23,9	983	13,9	1394	14,5
Tilapäisesti poissa työmarkkinoilta	79	5,8	47	2,5	10	0,5	230	8,9	971	13,8	1503	15,6
Yhteensä	1360	100	1886	100	1909	100	2582	100	7051	100	9647	100

Taulukosta 6. Agrologien työllistyminen valtakunnan tasolla vuosina 1961–2011 selviää, että vuonna 1961 suurin agrologeja työllistävä ammattiala oli maatalousneuvonta ja järjestötoiminta, mutta 50 vuoden aikana vuoteen 2011 mennessä maatalous- tai maaseutuyrittäjien määrä on noussut suurimmaksi 30,5 % osuuteen.

Vuoden 1961 suurin ammattiala maatalousneuvonta ja – järjestöt sekä hallinto, johon kuuluvat muun muassa ELY-keskukset ja MAVI on jäänyt kakkoseksi ja sen suhteellinen osuus agrologikunnasta on yli puolittunut 16,2 prosenttiin. Suurin kasvu kaikista oli tapahtunut eläkeläisten keskuudessa, eläkeläisten määrä oli 50 vuoden aikana kasvanut lähes kuusinkertaiseksi 14,5 %. Maatalouden ulkopuolella työskentelevien määrä oli kasvanut 6,8 %:een. Maatalouskauppa ja maatalouteen liittyvä teollisuus työllisti 6,6 % agrologikunnasta. Alan suhteellinen osuus on suurin piirtein puolittunut vuodesta 1961. Opetustehtävien työllistävyys agrologikunnassa on samassa ajassa yli puolittunut 4,9 prosentista 2,2 prosenttiin. (Agrologien Liitto, 2011)

Maatalouden ulkopuolinen yrittäjyys on kasvanut hivenen. Nyt maatalouden ulkopuolella yrittäjänä toimii 3,1 % agrologeista. Vuonna 1961 vastaavia yrittäjiä oli 1,7 %. Rahoitus- ja vakuutustehtävissä työskentelee nykyisin kaksi agrologia sadasta eli suhteellinen osuus on tipahtanut viidennekseen vuoden 1961 tasosta. Pienimmät agrologeja työllistävät alat ovat työskentely maatalouden ulkopuolella 1,7 % ja maatilojen tilanhoitajat ja työnjohtajat 1,2 %. Tilapäisesti työmarkkinoilta poissaolevien ja ammatiltaan tuntemattomien osuus on lähes kolminkertaistunut vuoteen 1961 verrattuna. Nyt heitä oli 15,8 % ja vuonna 1961 5,8 %. (Agrologien Liitto, 2011)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmelta valmistuneiden agrologien työllistymistilanne, lisäksi kyselyssä selvitetään kuinka saatu koulutus on vastannut työelämän vaatimuksia ja kuinka agrologitutkintoa voitaisiin kehittää entistä paremmaksi ja työelämään soveltuvaksi.

Tutkimuksella pyritään keräämään luotettavaa tietoa valmistuneilta opiskelijoilta, jonka pohjalta opetusta voidaan kehittää. Kyselytutkimuksella pyritään selvittämään, ovatko valmistuneet agrologit hankkineet lisäkoulutusta alalle tai millaisista kursseista he olisivat mahdollisesti kiinnostuneet. Kyselyssä selvitetään myös agrologien tämänhetkistä työtilannetta ja millaisissa työtehtävissä he työskentelevät.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista tutkimusta eli tiedot perustuvat määrälliseen tutkimukseen, joka antaa vastauksia lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviin kysymyksiin. Kvantitatiiviselle tutkimukselle on ominaista, että siitä saatuja tuloksia esitetään erilaisilla graafeilla. (Heikkilä, 2014, s. 15) Tehty kysely koostui yksi-, ja monivalinta kysymyksistä, väittämistä ja vapaa sana osioista. Kyselylomake tehtiin Webropol-ohjelmalla ja kyselyn vastauksia tulkittiin Microsoftin Excel-ohjelman avulla. Osa kyselyn tuloksista tulkittiin ristiintaulukoimalla, jolloin saatiin selville tarkempaa tietoa sekä tietojen todenpitävyys saatiin varmistettua. Kyselytutkimuksesta saatuja tietoja käsiteltiin anonymisti ja luottamuksella eikä niistä voitu yksilöidä vastaajia.

Tutkimukseen saadut tiedot on koottu Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmelta viimeisen 30 vuoden aikana valmistuneilta agrologeilta. Tutkimus toteutettiin lähettämällä sähköinen kyselypohja entisten opiskelijoiden henkilökohtaisiin sähköposteihin. Sähköpostin mukaan laitettiin kyselylomake ja saatekirje, jossa esittelin kyselyn aiheen, itseni ja miksi se tehdään. Kyselypohja julkaistiin myös sosiaalisessa mediassa "30 vuotta agrologikoulutusta Iisalmessa" tapahtuman Facebook-seinällä.

Keväällä 2015 selkiytyi, että opinnäytetyönäni selvitän agrologien työllistymistä valmistumisensa jälkeen. Opinnäytetyön aihe ehdotettiin koulun puolesta ja pidin sitä mielenkiintoisena. Pian aiheen valinnan jälkeen pidimme tapaamisen opinnäytetyön ohjaavien opettajien ja opinnäytetyön opponentin kanssa. Tapaamisen aikana suunnittelimme millaisia kysymyksiä kyselypohjassa tulisi esittää sekä millaisella aikataululla työn tulisi edetä.

Palaverin jälkeen aloitin kyselypohjan valmistelun ja teoriamateriaalin keräämisen, ohjaavalta opettajalta sain työskentelyyn materiaalia agrologikoulutuksesta erilaisten vanhojen opetussuunnitelmien muodossa. Kyselylomaketta testattiin useaan kertaan kavereilla ja opettajilla, jotta sen kysymykset saataisiin tarkennettua sopiviksi ja mahdolliset virheet saataisiin korjattua ennen kyselyn lähettämistä.

Kyselytutkimus toteutettiin Internetissä olevalla kyselypohjalla, jonka linkki lähetettiin haastateltaville henkilöille sähköpostitse. Kyselyyn pystyi myös vastaamaan agrologikoulutuksen 30-vuotisjuhlan Facebook-seinällä olevan linkin kautta.

Ensimmäinen versio lähetettiin kesällä 2015, mutta siinä ilmenneen linkitysvirheen takia kysely jouduttiin sulkemaan hetkellisesti. Ennen virheen huomaamista 24 henkeä oli ehtinyt vastata kyselyyn, jo saadut tiedot ladattiin Webropol-ohjelmasta käyttämälläni tietokoneelle. Valitettavasti kannettava koneestani hajosi kovalevy ja 24 henkilön antamat tiedot menetettiin.

Korjattu kyselypohja julkaistiin heinäkuussa 2015 ja se suljettiin marraskuun 15. päivä 2015. Noin kaksi viikkoa ennen kyselypohjan sulkemista lähetin vielä sähköisen muistutuskirjeen, jotta vastausprosenttia saataisiin korkeammaksi. Heinä- ja marraskuun välisenä aikana kyselyyn vastasi yhteensä 178 henkilöä. Aloitin vastausten analysoinnin pian kyselypohjan sulkemisen jälkeen.

11.12.2015 Savonia-ammattikorkeakoululla juhlistettiin agrologikoulutuksen 30-vuotisjuhlaa, jonka jälkeen Agrologien Liitto rupesi levittämään kyselypohjaa sähköpostitse eteenpäin Savonialta valmistuneille agrologeille. Kyselypohja oli auki kahden viikon ajan ja se suljettiin lopullisesti 1.1.2016, tähän mennessä vastauksia oli tullut kaiken kaikkiaan 280. Agrologien Liiton avulla kyselyyn saatiin 102 vastausta lisää. Opinnäytetyössä käytetty lomake löytyy liitteenä tämän työn lopusta. Saatuja tietoja käsiteltiin anonymisti ja niin, että vastanneita henkilöitä ei pystytty vastausten perusteella yksilöimään.

Kyselylomakkeella kerätyt tiedot analysoitiin ristiintaulukoimalla ja tekemällä khiin neliö—testi. Testissä tuloksista selvitettiin muun muassa onko sukupuoli vaikuttanut työtilanteeseen. Ristiintaulukoinnissa ja khiin neliö-testissä testataan onko ristiintaulukoitujen asioiden välillä riippuvuutta. *”Ohjelma suorittaa testauksen laskemalla odotetut frekvenssit (Expected Counts) eli selvittämällä mitkä frekvenssit olisivat siinä tapauksessa, että muuttujien välillä ei olisi ollenkaan riippuvuutta, ja vertaamalla havaittuja frekvenssejä (Observed Counts) odotettuihin.”* (Heikkilä, Tilastollinen tutkimus, 2014). Ristiintaulukoitujen kohteiden yhteydessä saatuja tuloksia esitetään sig-arvoilla ($p=0,0$), jos tulos on alle 0,05 ($p=0,003$) laskettu asia esimerkiksi sukupuoli vaikuttaa tulokseen. Arvon ollessa suurempi kuin 0,05 ($p=0,06$) sukupuoli ei vaikuta tulokseen. Ristiintauluoinnilla on pyritty osoittamaan, että tulosten luotettavuutta.

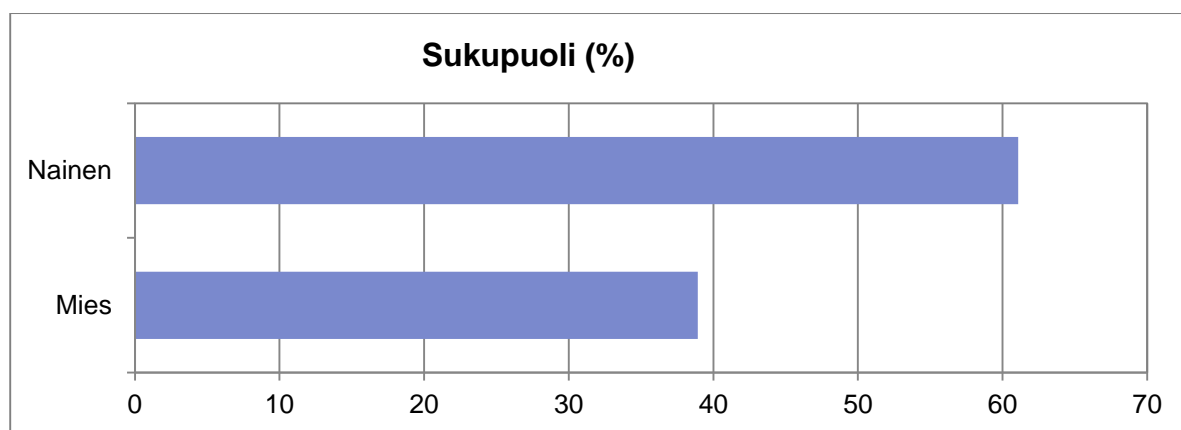

4 TULOKSET

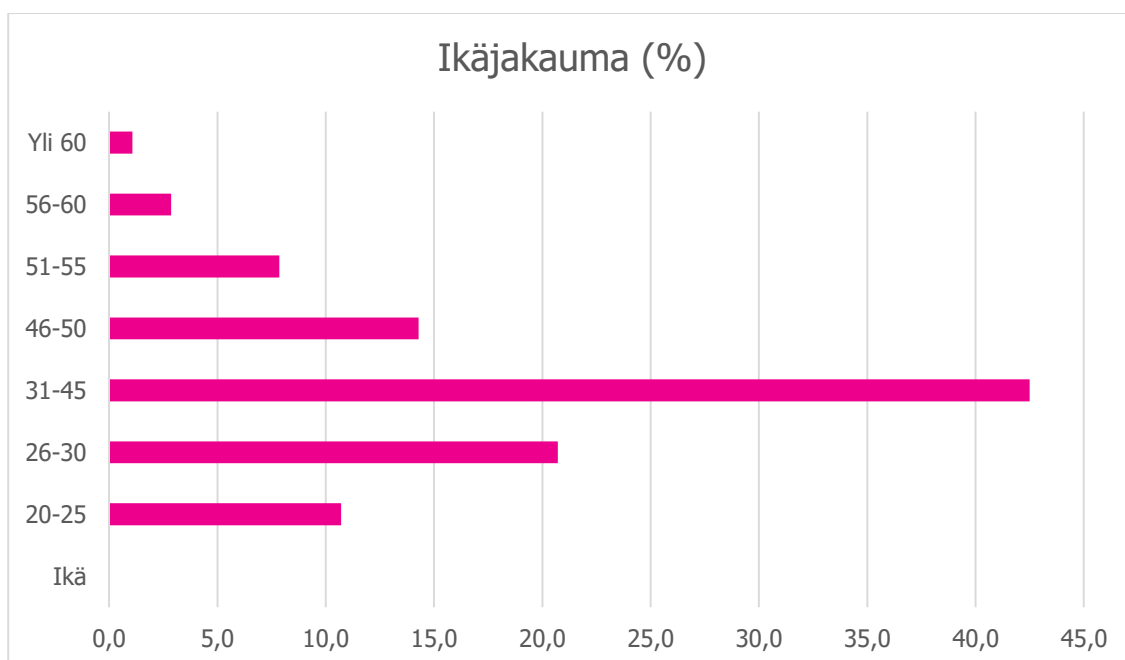
Kyselylomake oli jaettu kolmeen osioon: taustatiedot, koulutus ja työtilanne. Kysymykset koostuivat yksi- ja monivalinta kysymyksistä, asteikkokysymyksistä sekä vapaalla sanalla vastattavista kysymyksistä. Lomake avattiin ja laitettiin jakeluun syyskuun 2015 aikana. Kaksi viikkoa ennen pohjan sulke- mista haastateltaville henkilöille lähetettiin muistutuskirje. Muistutuskirjeen lähettämisen jälkeen ky- selyyn vastasi vielä noin 20 henkilöä. Kyselylomake lähetettiin sähköpostin välityksellä 484 henki- lölle, samaan aikaan kyselypohja julkaistiin Agrologikoulutusta Iisalmessa 30 vuotta-tapahtuman Fa- cebook-seinällä. Kaiken kaikkiaan vastauksia saatiin 178 kappaletta ja kyselyn vastausprosentiksi tuli 36,77 %, tulosta voidaan pitää kohtalaisena. Kyselypohja avattiin vielä uudestaan Agrologikoulu- tusta Iisalmessa 30 vuotta-tapahtuman jälkeen ja Agrologien Liitto jakoi sen eteenpäin. Kyselypohja oli auki kahden viikon ajan ja se suljettiin lopullisesti 1.1.2016, tähän mennessä vastauksia oli tullut kaiken kaikkiaan 280. Vastaa- jien kokonaismäärä vastaa 23 % kaikista Savonia-ammattikorkeakou- lusta ja Peltosalmen maaseutuoppilaitoksesesta valmistuneista agrologeista.

4.1 Perustiedot

Vastaa- jista (n= 280) 61 % oli naisia ja 39 % miehiä (Kuvio 1). Kyselyyn vastanneiden agrologien ikäjakauma vaihteli 20—60 ikävuoden välillä. Suurin osa vastanneista oli 31—45-vuotiaita, joka vas- taa 42,5 % osuutta, 26—30-vuotiaita oli noin viidennes eli 20,7 % kaikista vastanneista, joka seitse- mäs vastaaja eli 14,3 % oli 46—50-vuotias, 20—25-vuotiaita vastaa- jista oli 10,7 %. Loput vastaa- jista kuului ikäluokkaan 51-yli 60-vuotiaat, joiden osuus oli 11,7 % (Kuvio 1 Kyselyyn vastanneiden henkilöiden sukupuolijakauma).

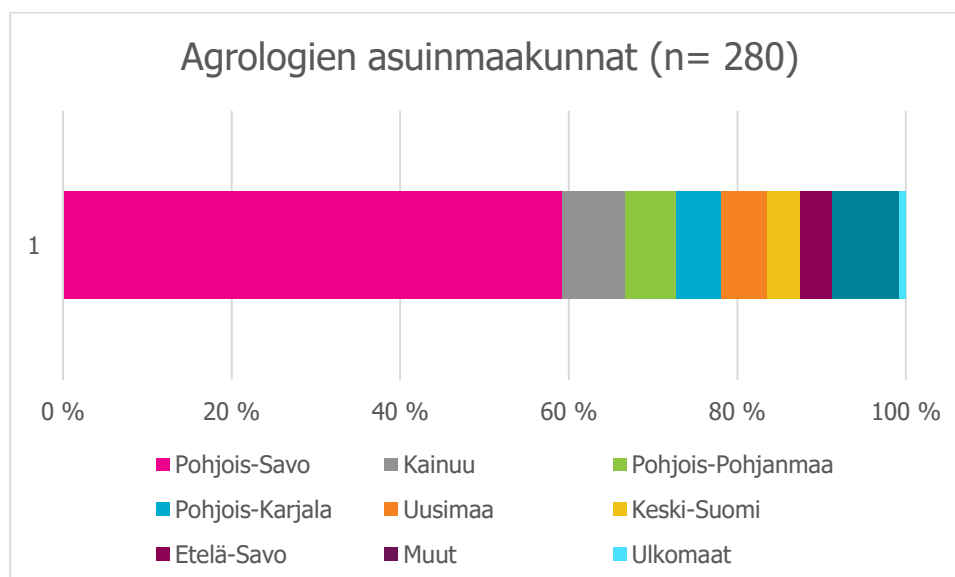

Kuvio 1 Kyselyyn vastanneiden henkilöiden sukupuolijakauma (n = 280)

Kuvio 2 Agrologien ikäjakauma (n = 280)

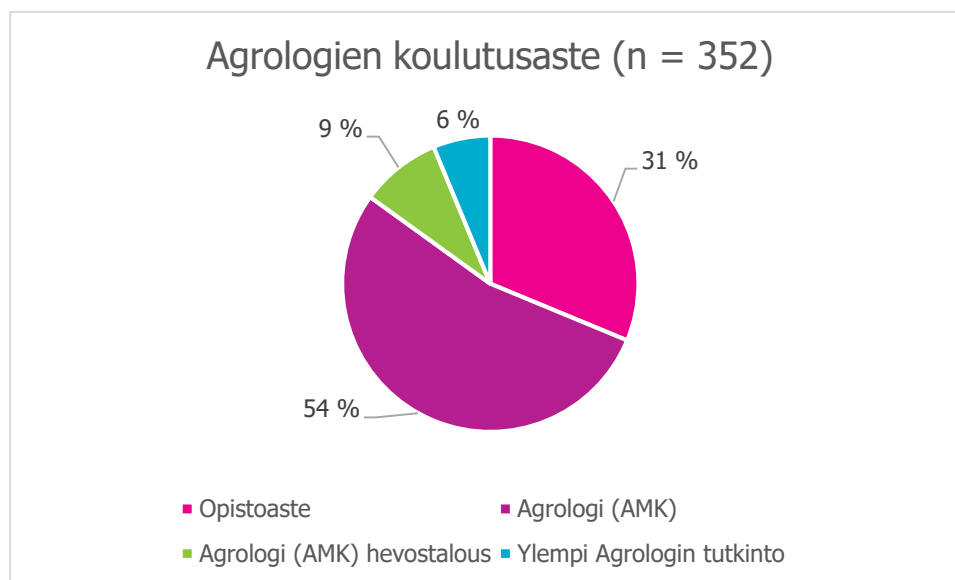
Savonialta valmistuneet agrologit ovat valmistumisensa jälkeen levittäytyneet ympäri Suomea, vaikka yli puolet heistä 59,2 % on jäänyt Pohjois-Savoon. Seuraavaksi yleisimmät maakunnat ovat Kainuu, jossa asuu 7,5 %, Pohjois-Pohjanmaa 6 %, Pohjois-Karjala 5,4 % ja Uusimaa 5,4 %. Keski-Suomessa ja Etelä-Savossa molemmissa asuu 3,9 % kyselyyn vastanneista henkilöistä. Muissa maakunnissa asuu 7,9 % vastanneista ja vain alle yksi prosentti ilmoitti asuvansa ulkomailla. (Kuvio 3 Agrologien jakautuminen maakunnittain (n = 280))

Kuvio 3 Agrologien jakautuminen maakunnittain (n = 280)

Kyselyyn vastanneista agrologeista 56 % ilmoitti omaavansa pohjakoulutuksena ylioppilastutkinnon ja 44 % ilmoitti suorittaneensa ammatillisen tutkinnon. 54 % ilmoitti suorittaneensa agrologin ammattikorkeakoulutasoisen tutkinnon, 31 % ilmoitti suorittaneensa opistoasteen tutkinnon, vastan-

neista 9 % on suorittanut ammattikorkeakoulutasoisen hevosagrologin tutkinnon ja 6 % ilmoitti suorittaneensa ylemmän agrologitutkinnon (Kuvio 4 koulutusaste n = 354). Tähän kysymykseen tuli vastauksia enemmän kuin kyselyyn oli vastanneita, koska vastaaja on voinut suorittaa useamman kuin yhden tasoisen agrologitutkinnon.

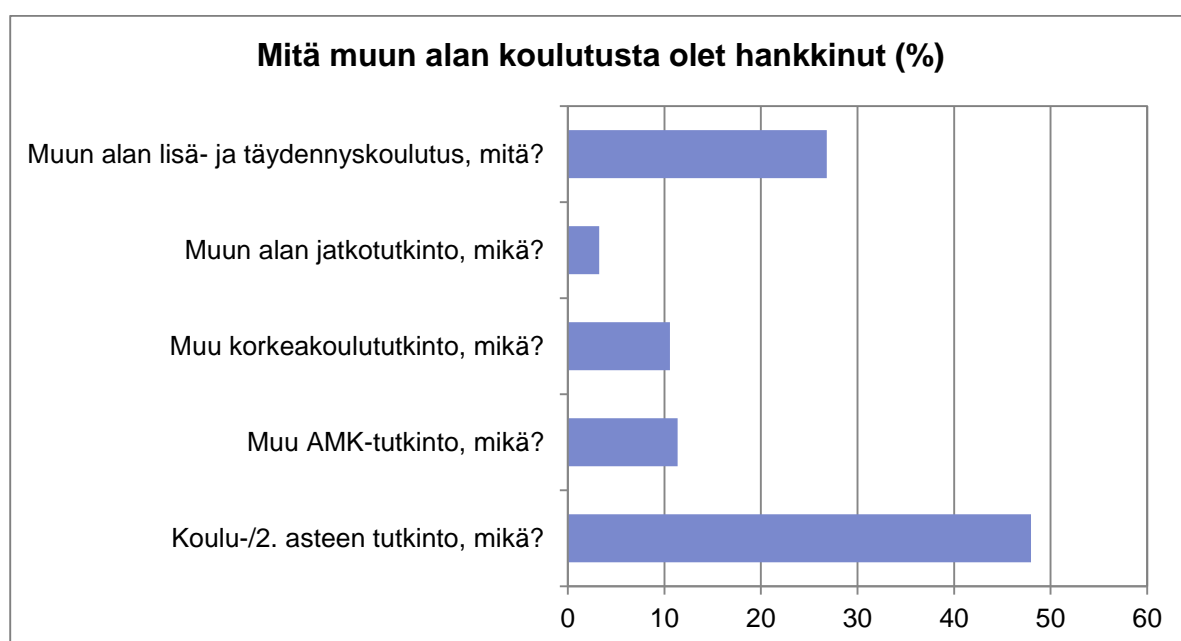
Kuvio 4 Koulutusaste (n = 352)

Kyselyssä tiedusteltiin ovatko valmistuneet agrologit harkinneet jatkokoulutusta valmistumisensa jälkeen, johon 37 % vastasi kouluttautuvansa vielä lisää ja 52 % ilmoitti hankkineensa muuta alan lisäkoulutusta agrologiksi valmistumisensa jälkeen. Lisäkoulutukset vaihtelivat EU-tukikoulutuksista ATK-opintoihin. Lisäkoulutuksen hankkineista 30 % ilmoitti hankkineensa alan erikoisopintoja valmistumisen jälkeen, kuten seminologin tutkinnon tai opettajan pätevyyden. Vastanneista 17 % kertoi hankkineensa alan ylemmän korkeakoulututkinnon (Kuvio 4 koulutusaste n = 354).

Kuvio 5 Agrologikoulutuksen lisäksi on hankittu (n = 96)

Kuviosta 6 selviää, että muun alan koulutukset ovat olleet myös suosiossa agrologien keskuudessa. Kaikista 123:sta kysymykseen vastanneesta henkilöstä hieman alle puolet 48 % kertoi hankkineensa 2. asteen tutkinnon, kuten media-assistentin, kauppateknikon, merkonomin tai metsurin koulutukset. Muun alan lisä- tai täydennyskoulutusta kertoi hankkineensa 27 %. Muun alan koulutuksia ovat esimerkiksi erilaiset lyhytkurssit, metsäkonekoulutus ja johtamisen ammattitutkinto. Myös muut ammattikorkeakoulutasoiset koulutukset kiinnostivat ja 11 % kertoi hankkineensa esimerkiksi tradenomin tutkinnon, metsätalousinsinöörin tutkinnon tai sairaanhoitajan tutkinnon. Muita korkeakoulututkintoja on hankkinut 11 % vastanneista ja tutkinnot olivat esimerkiksi opettajan pedagogisen tutkinnon tai kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon. Muun alan jatkotutkintoja oli hankkinut vain 3 % vastaajista, nämä tutkinnot olivat esimerkiksi rahoitus- ja vakuutusalan 2. asteen ammattitutkinto.

Kuvio 6 Jonkin toisen alan hankittu koulutus (n = 123)

4.1.1 Tämänhetkinen työtilanne

Koska agrologikoulutus on monipuolinen, se tarjoaa agrologeille hyvät mahdollisuudet työllistyä monelle eri alalle. Agrologi voi työskennellä maatalouden neuvojana, hallinnossa, tutkimus- ja opetustoiminnassa, rahoitus- ja vakuutuslaitoksissa, kaupan ja teollisuuden palveluksessa sekä erilaisissa projekteissa. Nykyään noin yksi kolmasosa agrologeista toimii yrittäjän omalla maatilalla. (Agrologien liitto, 2015)

Kaikista 280 kyselyyn vastanneista henkilöstä 80 % ilmoitti käyvänsä kokopäivätyössä ja osa-aikatyössä ilmoitti käyvänsä 9 % vastaajista. Kyselyyn osallistuneista henkilöistä 4 % kertoi olevansa tällä hetkellä opiskelemassa, 2 % työttömänä, äitiys- tai hoitovapaalla tai muulla työvapaalla 4 % sekä eläkkeellä 1 %. (Kuvio 7 tämänhetkinen työtilanne n = 280.)

Taulukko 8. Miesten ja naisten työtilanne (n = 280)

Työtilanne	Sukupuoli	
	Mies % (n = 109)	Nainen % (n = 171)
Kokopäivätöissä	94,5	70,8
Osa-aikatöissä	2,8	12,9
Työtön	0,9	3,5
Vuorotteluvapaalla	0	0
Äitiys- tai hoitovapaalla	0	3,5
Eläkkeellä	0	1,2
Opiskelemassa	0	5,8
Muu työvapaa	1,8	2,3
Yhteensä (%)	100,0	100,0

Taulukosta 8. selviää, että miehet ovat työllistyneet valmistumisen jälkeen paremmin, kuin naiset. Kyselyyn vastanneista miehistä 94,5 % ilmoitti olevansa tällä hetkellä kokopäivätöissä ja naisilla vastaava luku oli 70,8 %. Miehistä osa-aika töissä oli 2,8 % ja naisista 12,9 %. Työttöminä miehistä ilmoitti olevan vain 0,9 % ja naisista 3,5 %. Valtakunnan tasolla vuonna 2011 työttömiä agrologeista oli naisista 3,5 % ja miehistä 1,3 % (Agrologien Liitto, 2011). Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneiden miespuolisten agrologien työllisyystilanne on hieman parempi, naisilla luku on täsmälleen sama kuin yleisesti valtakunnan tasolla. Ristiintaulukoinnilla selviää, että sukupuoli vaikuttaa työtilanteeseen ($p < 0.001$).

Taulukko 9. Agrologien työtilanne koulutusasteittain

Työtilanne	Koulutusaste			
	Agrologi (AMK) % (n=189)	Hevosagrologi (AMK) % (n = 31)	Ylempi AMK % (n = 22)	Opistoaste % (n = 110)
Kokopäivätöissä	81	45,2	90,9	86,4
Osa-aikatöissä	9,5	25,8	0	4,5
Työtön	1	12,9	4,5	1,8
Vuorotteluvapaalla	0	0	0	0,0
Äitiys- tai hoitovapaalla	0	0	4,5	0,9
Eläkkeellä	3,2	0	0	1,8
Opiskelemassa	3,7	16,1	0	1,8
Muu työvapaa	1,6	0	0	2,7
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukossa 9. vertaillaan kuinka eri koulutusasteella olevat agrologit ovat työllistyneet. Ylemmän agrologikoulutuksen käyneillä agrologeilla työllisyysaste oli 90,9 % ja työttömänä 4,5 %, mutta heitä on määrällisesti vähiten kaikista agrologeista. Ammattikorkeakoulutason agrologeista agrologeista 81 % ilmoitti olevansa kokopäivätöissä ja 9,5 % osa-aikatöissä. Hevosagrologeista 45,2 % ilmoitti olevansa kokopäivätöissä ja 25,8 % osa-aikatöissä, hevosagrologeista 12,9 % on työttömänä tällä hetkellä. Tuloksista selviää, että hevosagrologeilla on tällä hetkellä huonoin työllisyystilanne ja

heistä on suhteessa eniten opiskelemassa tällä hetkellä. Taulukosta selviää, että hevosagrologeilla on heikompi työllisyystilanne ($p < 0,001$). Osasyynä hevosagrologien huonoon työllisyystilanteeseen saattaa johtua tämänhetkisestä huonosta yleisestä taloustilanteesta tai siitä, että hevosagrologeja ei arvosteta työmarkkinoilla samalla tavalla kuin agrologeja tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita agrologeja. Hevosagrologien työttömyyteen saattaa myös vaikuttaa se, että hevosalan töihin pääsee alemmallakin koulutuksella, kuin hevosagrologin koulutus. Tästä syystä ei haluta palkata korkeampi palkkaista hevosagrologia, kun voidaan palkata alemman palkkatason hevosenhoitaja. Hevosagrologit voivat työllistyä erilaisiin järjestöihin, kuten Proagria tai Hippos, mutta näissäkin organisaatioissa on vain rajallinen määrä työpaikkoja.

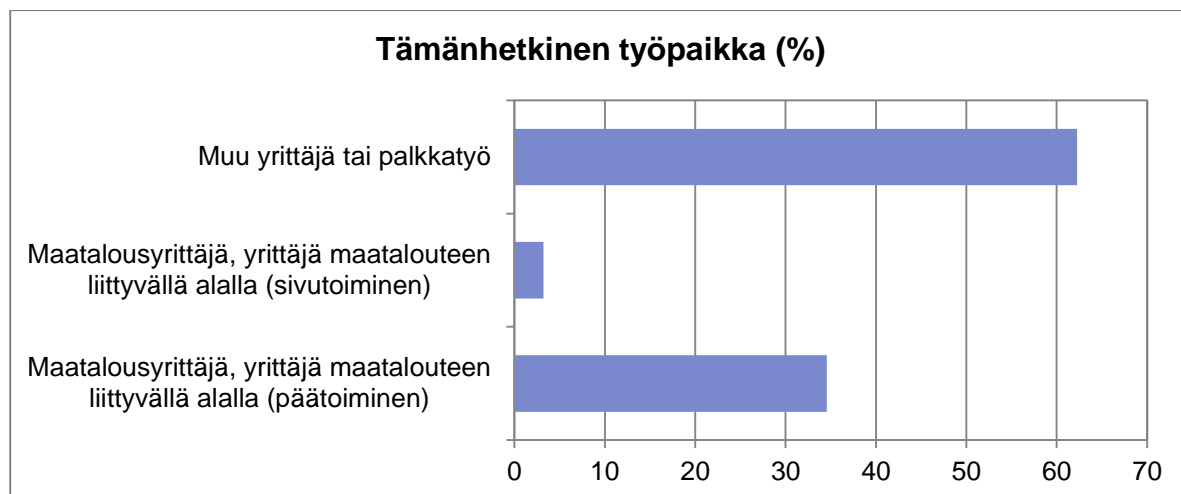
Taulukko 10. Ylioppilas- ja ammattikoulutustaisten työllistyminen (n = 280)

Työtilanne	Koulutusaste	
	Ylioppilastutkinto (%) (n = 157)	Ammatillinen tutkinto (%) (n = 123)
Kokopäivätöissä	77,1	83,7
Osa-aikatöissä	8,3	9,8
Työtön	4,5	0,0
Vuorotteluvapaalla	0,0	0,0
Äitiys- tai hoitovapaalla	1,9	2,4
Eläkkeellä	0,0	1,6
Opiskelemassa	5,7	0,8
Muu työvapaa	2,5	1,6
Yhteensä	100 %	100 %

Vastaajista 56 % ilmoitti suorittaneensa pohjakoulutuksena lukion ja 44 % suorittaneensa ammatillisen tutkinnon. Taulukosta 10 selviää, että määrällisesti suurin osa oli suorittanut lukion, mutta heidän tämänhetkinen työllisyystilanteensa on heikompi, kuin ammatillisen tutkinnon suorittaneilla. Lukiotaustaisista vastaajista 77,1 % ilmoitti olevansa tällä hetkellä kokopäivätöissä ja osa-aika töissä on 8,3 %. Ammatillisen tutkinnon suorittaneista 83,7 % ilmoitti olevansa kokopäivätöissä ja 10,6 osa-aika töissä. Lukiotaustaisista työttömänä ilmoittivat olevansa 4,5 %, mutta ammatillisen tutkinnon suorittaneissa työttömiä ei kyselyhetkellä ollut. Ristiintulkinalla selviää, että pohjakoulutus vaikuttaa jonkin verran henkilön työllistymiseen ($p = 0,034$).

4.1.2 Tämänhetkinen työpaikka

Kuviosta 8 selviää, että kyselyyn vastanneista työssäkävivistä agrologeista 35 % toimii pääsääntöisesti maatalousyrittäjinä. Vuonna 2011 ammatissa toimivista agrologeista 43,5 % oli maatalous- tai maaseutuyrittäjinä. (Agrologien Liitto, 2011) Työssäkävivistä 62 % ilmoitti työskentelevänsä muuna yrittäjänä tai muissa palkkatöissä. Valtakunnassa agrologeista yrittäjinä maatalouden ulkopuolella työskenteli 4,4 %. (Agrologien Liitto, 2011)

Kuvio 8 Tämänhetkinen työpaikka (n = 249)

Taulukko 11. Tämänhetkinen työpaikka ikäryhmittäin (n = 280)

	20-25 vuotta % (n = 30)	26-30 vuotta % (n = 58)	31-45 vuotta % (n = 119)	46-50 vuotta % (n = 40)	51-55 vuotta % (n = 22)	56-60 vuotta % (n = 8)	yli 60 vuotta % (n = 3)
<i>Maatalousyrittäjä (päätoiminen)</i>	13,3	27,6	36,1	42,5	18,2	12,5	33,3
<i>Maatalousyrittäjä (sivutoiminen)</i>	3,3	1,7	1,7	10,0	0,0	0,0	0,0
<i>Palkkatyö</i>	66,7	51,7	53,8	42,5	77,3	87,5	0,0
<i>Poissa työmarkkinoilta</i>	16,7	19,0	8,4	5,0	4,5	0,0	66,7
<i>Yhteensä</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukosta 11 selviää, kuinka ikä vaikuttaa työpaikkaan. Päätoimisesti maatalousyrittäjien prosentuaalinen määrä nousee 46–50-ikävuoteen asti, jonka jälkeen määrä alkaa laskea. Määrän laskuun vaikuttaa se, että tiloilla aletaan tehdä sukupolvenvaihdoksia tai ne alkavat ajaa tilan toimintaa alas ja lopettavat toiminnan. Ristiintaulukoinnilla selviää, että iällä on vaikutusta työpaikkaan ($p=0,034$). Taulukosta selviää myös iän vaikutus työtilanteeseen, tiettyyn ikään asti agrologien työtilanne paraneekinnes se alkaa taas eläkeiän lähestyessä laskea.

Kuviosta 9 selviää, että 18 % on palkkatyössä maatalouteen liittyvällä alalla, kuten lomittajina valmistumisensa jälkeen. Myös maataloudelliset neuvontajärjestöt ovat työllistäneet hyvin, kyselyyn vastanneista 18 % ilmoitti työskentelevänsä neuvontatöissä. Työssäkävivistä 167 henkilöstä 11 % ilmoitti työskentelevänsä palkkatöissä maatalouden ulkopuolella, kuten rakennusteollisuudessa, apteekissa, palveluneuvojana, tavaratalossa, rautakaupassa 4h-järjestössä tai hotellissa. Vastaajista 14 % ilmoitti työllistyneensä erilaisiin opetustehtäviin agrologiksi valmistumisen jälkeen, kuten YSAO:lle tai kunnan palvelukseen. Kaupan ala ja maatalousteollisuus ovat myös perinteisesti työllistäneet agrologeja, vastanneista henkilöistä 11 % työllistynyt tälle alalle. Erilaisiin hallinnon töihin on sijoittunut myös muutamia agrologeja valmistuttuaan, 5 % ilmoitti työskentelevänsä maataloushallinnon alalla. Hallintoon luetellaan esimerkiksi maaseututoimistot, lomituspalvelu, ELY ja Mavi. Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ovat myös työllistäneet muutamia agrologin, vastaajista 2 % kertoi työskentelevänsä tällä alalla. Vastaajista 4 % kertoi työskentelevänsä maatilalla tilanhoitajana tai työnjohtajana ja 4 % kertoi toimivansa muuna yrittäjänä, kuten maanrakennusalalla tai tilitoimistossa.

Kuvio 9 Tämänhetkinen työpaikka (n =167)

Vuonna 2011 valtakunnan tasolla 30 % kaikista agrologeista työskenteli maatalousyrittäjinä tai yrittäjinä maatalouteen liittyvällä alalla. Toiseksi eniten agrologeja työskenteli maatalouden neuvontajärjestöissä, jossa työskenteli noin 16 % agrologeista. Kolmanneksi suurin ryhmä oli poissa työmarkkinoilta olevat tai ammatti tuntematon, heidän osuus agrologien määrästä oli 15,6 %. Neljänneksi suurin ryhmä oli eläkkeellä olevat, joiden osuus kaikista on 14,5 %. Viidenneksi suurin ryhmä 6,8 % oli töissä maatalouden ulkopuolisella alalla ja kuudenneksi eniten oli maatalouskaupan- tai teollisuudessa työskentelevät, joiden osuus oli 6,6 %. (Agrologien Liitto, 2011)

4.2 Koulutus

Kyselytutkimuksessa selvitettiin valmistuneiden agrologien mielipiteitä siitä, onko koulutus ollut hyödyllinen ja kuinka agrologikoulutusta tulisi jatkossa painottaa. Seuraavalla sivulla olevasta kuviosta 10. selviää, että 72 % 280 vastaajasta pitää agrologikoulutusta hyödyllisenä. 25 % on sitä mieltä, että koulutus on melko hyödyllinen, yksikään vastaaja ei pitänyt koulutusta täysin hyödyttömänä.

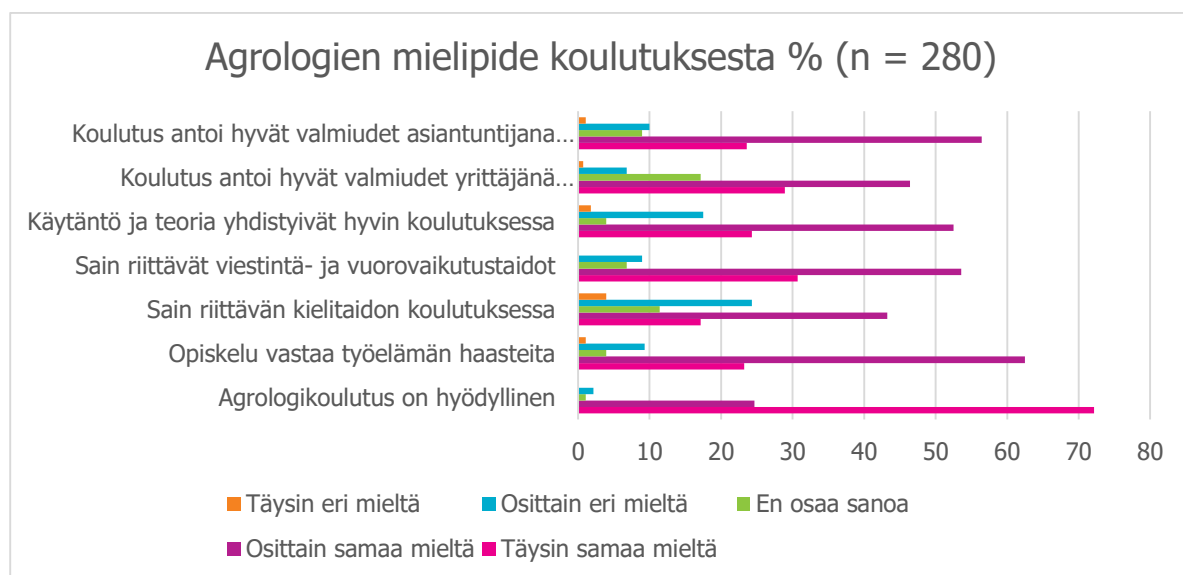
Vastaajista 23 % on sitä mieltä, että saatu koulutus on vastannut hyvin työelämässä kohtattavia haasteita. 63 % oli sitä mieltä, että saatu koulutus on vastannut melko hyvin työelämän haasteita. 4 % ei osannut sanoa kantaansa, 9 % mielestä opiskelu ei suurelta osin ollut riittävää ja 1 % ilmaisi, että koulutus ei vastannut ollenkaan työelämän haasteita.

Kolmannes väittämässä tiedusteltiin vastaajien mielipidettä oliko koulutuksessa saatu kielitaito riittävä. Vastaajista 43 % oli osittain väittämän kanssa täysin samaa mieltä, 24 % vastaajista oli väittämän kanssa osittain samaa mieltä ja 15 % oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Loput vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään ja muutama prosentti oli täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Neljännessä väittämässä tiedusteltiin valmistuneiden agrologien mielipidettä heidän saamistaan vuorovaikutustaidoista opiskelunsa aikana. Vastauksista päätellen suurin osa on ollut erittäin tai ainakin melko tyytyväisiä saamiinsa taitoihin. 54 % oli sitä mieltä, että he saivat koulutuksen aikana melko hyvät vuorovaikutustaidot ja 31 % mielestä he saivat riittävät vuorovaikutustaidot. 7 % ei osannut sanoa kantaansa ja 9 % oli osittain eri mieltä väittämän kanssa.

Viidennessä väittämässä tiedusteltiin kuinka vastaajien mielestä käytäntö ja teoria kohtasivat opiskelujen aikana. Kaikista vastanneista 53 % oli sitä mieltä, että väittäjä piti osittain paikkansa. 24 % vastanneista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä. Vastaajista melko moni 18 % oli sitä mieltä, että käytäntö ja teoria eivät kohdanneet riittävän hyvin koulutuksen aikana. Ainoastaan 2,8 % oli täysin eri mieltä tämän väittämän kanssa.

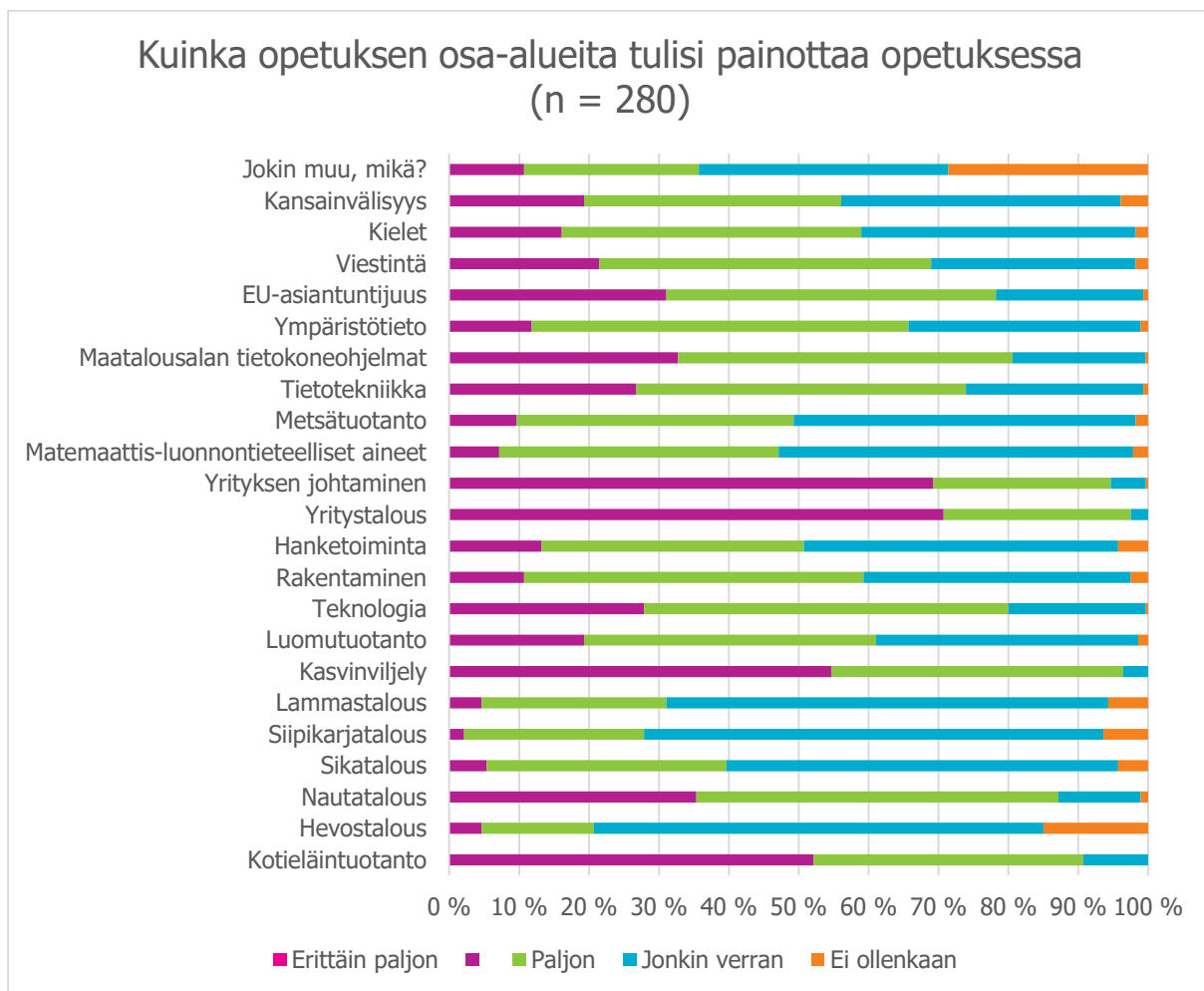
Kyselyyn vastanneista 46 % oli sitä mieltä, että opiskelujen aikana saadut tiedot ja taidot antavat melko hyvän pohjan yrittäjänä toimimiseen, 29 % oli sitä mielestä, että koulutus antoi hyvät valmiudet yrittäjänä toimimiseen. 17 % ei osannut sanoa kantaansa ja 7 % oli jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa, 1 % oli sitä mieltä, että koulutus ei antanut hyvää pohjaa yrittäjänä toimimiseen.

Kuvio 10 Agrologien mielipide koulutuksesta

Viimeisenä väitteenä tiedusteltiin antoiko koulutus hyvät valmiudet asiantuntijana toimimiseen. Yli puolet vastaajista 56 % oli väitteen kanssa samaa mieltä, 23 % mielestä he saivat hyvät valmiudet asiantuntijatehtäviin. Kolmanneksi suurin ryhmä 10 % oli väitteen kanssa jokseenkin eri mieltä, 9 % vastaajaa ei osannut sanoa ja 1 % vastaajista oli väitteen kanssa täysin eri mieltä.

4.2.1 Kuinka koulutuksen eri osa-alueita tulisi painottaa tulevaisuudessa?

Kuvio 11 Opetettävien aineiden painotus opetuksessa (n= 280)

Kyselylomakkeella tiedusteltiin kuinka eri osa-alueita tulisi painottaa tulevaisuudessa, jotta opetus olisi mahdollisimman hyödyllistä. Hieman yli puolet (52 %) vastanneista henkilöistä oli sitä mieltä, että kotieläintaloutta tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon ja 39 % sitä tulisi painottaa paljon. Vastaajista 9 % oli sitä mieltä, että kotieläin taloutta tulisi opettaa vain jonkin verran. Yhdenkään vastaajan mielestä kotieläintaloutta ei tulisi painottaa opetuksessa ollenkaan. Hevostalous sai vastaajien keskuudessa pienimmän kannatuksen (Kuvio 11 opetettävien aineiden painotus opetuksessa n = 280).

Vastanneista vain 5 % piti hevostaloutta tärkeänä opetuksen kannalta ja 16 % oli sitä mieltä, että sitä tulisi painottaa paljon opetuksessa. 64 % oli sitä mieltä, että hevostaloutta pitäisi opettaa jonkin verran ja 15 % piti sitä turhana eikä sitä tulisi opettaa ollenkaan. Nautataloutta pidettiin opetuksen kannalta tärkeänä ja 35 % mielestä sitä tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon, 52 % mielestä nautataloutta tulisi painottaa paljon tulevaisuudessa. (Kuvio 11 opetettävien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Pohjois-Savossa nautakarjalla on tärkeä merkitys alueelle ja tästä syystä sitä pidetään tärkeänä osana opetusta. Sikataloutta alueella ei niinkään ole, joten sitä ei pidetä niin tärkeänä opetuksen suhteen. Vastaajista 5 % oli sitä mieltä, että sikataloutta tulisi painottaa erittäin paljon opetuksessa ja 34 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon. 280 vastaajasta 56 % oli sitä mieltä, että sikataloutta tulisi painottaa jonkin

verran ja 4 % mielestä sitä ei tulisi painottaa ollenkaan. Myöskään siipikarjataloutta ei pidetty opetuksen kannalta kovinkaan tärkeänä, vain 2 % mielestä sitä tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon ja noin yhden neljäsosan 26 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon. Enemmistö vastanneista 65 % on sitä mieltä, että siipikarjataloutta tulisi painottaa jonkin verran ja 6 % mielestä sitä ei tulisi opettaa ollenkaan. Myöskään lammastaloutta ei pidetty opintojen kannalta kovinkaan tärkeänä. Kyselyyn vastanneista agrologeista vain joka kahdennenkymmenennen 5 % mielestä sitä tulisi painottaa erittäin paljon opetuksessa ja 26 % oli sitä mieltä, että sitä tulisi painottaa paljon. 63 % mielestä lammastaloutta tulisi painottaa jonkin verran ja 6 % sitä ei tulisi opettaa ollenkaan.

(Kuvio 11 opettettävien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Kasvinviljely-, ympäristö-, ja metsäkurseja pidettiin opetuksen kannalta tärkeinä vastaajien keskuudessa. Vastaajista hieman yli puolet 55 % piti kasvinviljelyä erittäin tärkeänä agrologikoulutuksessa ja 42 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon opetuksessa. Kaikista 280 vastaajasta vain 4 % oli sitä mieltä, että kasvinviljelyä tulisi painottaa vain jonkin verran opetuksessa ja yhdenkään mielestä kasvinviljely ei ole turhaa. Luomutuotantoa pidettiin myös melko tärkeänä, kun vastaajista noin joka viides 19 % oli sitä mieltä, että sitä tulisi painottaa erittäin paljon opetuksessa ja 42 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon. Enemmän kuin yhden kolmasosan 37 % mielestä luomutuotantoa tulisi painottaa jonkin verran agrologikoulutuksessa ja vain 1 % henkilön mielestä sitä ei tulisi painottaa ollenkaan.

(Kuvio 11 opettettävien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Myös matemaattis-luonnontieteellisten aineiden, kuten fysiikan, kemian, maantiedon ja biologian tärkeyttä opinnoissa tiedusteltiin kyselylomakkeella. Vastaajista 7 % mielestä matemaattis-luonnontieteellisiä aineita tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon ja 40 % mielestä niitä tulisi painottaa paljon. Hieman yli puolet 51 % oli sitä mieltä, että matemaattis-luonnontieteellisiä aineita tulisi painottaa vain jonkin verran ja 2 % mielestä niitä ei tulisi painottaa ollenkaan. Metsätuotantoa pidettiin vastaajien keskuudessa myös melko tärkeänä. Kyselyyn vastanneista agrologeista joka 10 % pitää metsätuotannon painottamista opetuksessa erittäin tärkeänä ja 40 % on sitä mieltä, että sitä tulisi painottaa paljon. Vastaajista hieman alle puolen 49 % mielestä metsätuotannon opetusta olisi jonkin verran ja 2 % oli sitä mieltä, että sitä ei tulisi olla ollenkaan. Nykypäivänä ympäristötietoisuutta pidetään tärkeänä asiana ja siitä tietoisuutta halutaan lisätä joka paikassa. Kyselyyn vastanneiden mielestä ympäristötietoa tulisi olla myös agrologikoulutuksessa. Kyselytutkimuksessa selvisi, että valmistuneista agrologeista 12 % pitäisi ympäristötietouden opetusta erittäin tärkeänä 54 %. Valmistuneista agrologeista joka kolmas 33 % painottaisi ympäristötietoutta opetuksessa jonkin verran ja 1 % ei pidä sitä opetuksen kannalta tarpeellisena. (Kuvio 11 opettettävien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Kyselylomakkeella tiedusteltiin myös valmistuneiden agrologien mielipidettä, kuinka teknologiaa, rakentamista, tietotekniikkaa tai maatalousalan tietokoneohjelmia tulisi painottaa opetuksessa. Nämä aineet saivat pääosin positiivisen kannatuksen. Kuviosta 11 Opetettävien aineiden painotus opetuksessa (n= 280) nähdään, että suurin osa vastanneista on pitää teknologiaa ja tietotekniikkaa tärkeänä opinnoissa.

Kaikkein tärkeimpinä pidettiin yritystaloutta ja yrityksen johtamista. Vastaajista 71 % oli sitä mieltä, että yritystaloutta tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon ja 27 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon, vain 2,5 % mielestä sitä tulisi painottaa vain jonkin verran.

Yrityksen johtaminen sai myös suurta kannatusta vastanneilta, yli kaksi kolmasosaa 69 % painottaisi johtamista erittäin paljon ja yhden neljäsosan (25 %) mielestä sitä tulisi painottaa paljon. Vastaajista 5 % ei pitänyt johtamista kovinkaan tärkeänä ja oli sitä mieltä, että johtamista tulisi olla vain jonkun verran opetuksessa ja alle yhden prosentin mielestä sitä ei tulisi opettaa ollenkaan. Hanketoiminta sai hieman negatiivisemmän vastaanoton kyselyyn vastanneilta. Vastanneista joka kahdeksannen (13 %) mielestä hanketoimintaa tulisi painottaa erittäin paljon ja enemmän kuin joka kolmas (38 %) painottaisi sitä paljon. Enemmistö ei kuitenkaan pitänyt hanketoimintaa kovinkaan tärkeänä opintojen kannalta. Vastanneista 45 % painottaisi hanketoimintaa vain jonkin verran ja 4 % mielestä sitä ei tulisi opettaa ollenkaan. (Kuvio 11 opetettavien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Vastaajat pitivät vuorovaikutustaitoja, kieliä ja kansainvälisyyttä tärkeinä opiskelujen suhteen sekä työllistymisessä. Vuorovaikutus- ja kommunikointitaitoja pidettiin tärkeänä, koska monet työllistyvät valmistumisensa jälkeen esimerkiksi kaupan alalle tai maatalousneuvontaan, jossa kommunikointitaitoja tarvitaan päivittäin. EU-asiantuntijuutta pidettiin pääasiassa todella tärkeänä opiskelussa. Vastaajista noin joka kolmas 31 % mielestä sitä tulisi painottaa erittäin paljon ja hieman alle puolen 47 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon opetuksessa. Vastaajista joka viides 21 % ei pitänyt sitä kovinkaan tärkeänä ja 1 % mielestä sitä ei tulisi olla opetuksessa ollenkaan. Viestintää pidettiin myös pääasiassa tärkeänä opetuksen suhteen, noin joka viides 21 % piti sitä erittäin tärkeänä ja 47 % piti sitä tärkeänä. Kaikkiaan 29 % ei pitänyt sitä kovinkaan tärkeänä ja 2 % mielestä se ei ole opintojen suhteen ollenkaan tärkeää. (Kuvio 11 opetettavien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Kielten opetus jakoi vastaajien mielipiteitä jonkin verran. Vastanneista noin joka kuudes 16 % piti kielten opetusta erittäin tärkeänä ja 43 % piti sitä tärkeänä. Vastanneista 39 % on sitä mieltä, että kielten opetusta tulisi painottaa vain jonkin verran opetuksessa ja 2 % vastaajista kielten opetus ei ole tärkeää. Kansainvälisyyden tärkeys agrologeille vaihteli jonkin verran. Vastaajista hieman alle joka viides 19 % oli sitä mieltä, että sitä tulisi painottaa opetuksessa erittäin paljon ja 37 % mielestä sitä tulisi painottaa paljon. Vastaajista 40 % kansainvälisyyttä kovinkaan tärkeänä opiskeluissa ja 4 % oli sitä mieltä, että sitä ei tulisi sisällyttää ollenkaan opiskeluihin. (Kuvio 11 opetettavien aineiden painotus opetuksessa n = 280)

Asioita, joita kyselyyn vastanneet agrologit pitivät erittäin tärkeinä opetuksen kannalta olivat psykologia ja ihmissuhdetaidot sekä tukiehtojen opetus, organisointitaidot, sosiaaliset taidot, asiakaspalvelu-, neuvonta sekä talouslaskelmien käyttö muussa luonnonvara-alan toiminnan arvioinnissa. Vapaana sanana kerrottiin myös, että verkostoitumista, työntekijöiden palkkaamista ja kouluttamista tulisi painottaa jonkin verran opetuksessa. Kyselyssä tuotiin myös esille, että sosiaalisen median riskeistä, kuten laittomasti otetuista eläinkuvista tulisi olla neuvontaa ja ohjeistusta kuinka niiden varalta varautua ja suhtautua.

4.2.2 Koulutuksen kehittäminen

Kyselytutkimuksessa tiedusteltiin Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneiden agrologien mielipidettä siitä, kuinka agrologikoulutusta voitaisiin kehittää jatkossa. Kyselylomakkeella kohtaan pystyi vastaamaan vapaalla sanalla ja ehdotuksia tuli yhteensä 107, joka on 38 % kaikista vastanneista. Vastaukset vaihtelivat kovasti, mutta joukosta nousi muutama alue, jotka keräsivät eniten mielipiteitä.

Kaikista kysymykseen vastanneista 6,5 % oli sitä mieltä, että opetusta tulisi kehittää lisäämällä opetuksen enemmän yrityksen johtamiseen ja taloudenpitoon liittyviä kursseja. Vastaajista 32 % antoi palautetta, joka liittyi työelämään ja käytäntöön. Heidän mielestä koulutuksen tulisi olla enemmän käytännöläisempää ja harjoittelujaksojen määrää tulisi lisätä opintojen aikana, jotta teoria saataisiin yhdistettyä käytäntöön paremmin. Myös yhteistyökumppaneita haluttaisiin enemmän ja heidän ammattiensa sisällöstä haluttaisiin tietää enemmän. Useaan otteeseen nousi ehdotus, että koulutuksen aikana tutustuttaisiin enemmän mahdollisiin tulevaisuuden työpaikkoihin ja työelämäkontakteihin.

Vastaajista 10 % ehdotti kielten ja kansainvälisyyden sekä kieli- ja kommunikointitaitojen opetuksen lisäämistä agrologikoulutuksessa. Heidän mielestään näitä taitoja tulisi painottaa koulutuksessa, koska nykypäivänä varsinkin asiantutijatehtävissä tapaa monenlaisia ihmisiä ja hyvät kommunikointitaidot ovat tarpeellisia.

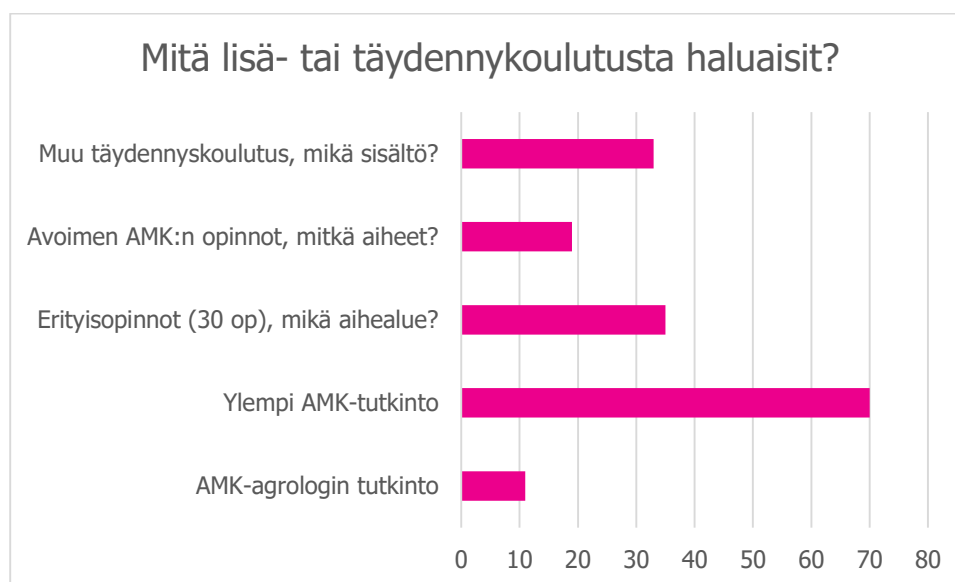
Kolmanneksi eniten kehitysehdotuksia vastaajien keskuudessa sai kotieläintuotanto, joka sai 16 % kaikista ehdotuksista. Monen mielestä Savonialla on vielä paljon kehitettävää kotieläinten hoitoon ja kasvatukseen liittyvien kurssien suhteen, myös teknologian koulutus sai kritiikkiä vastanneilta. Vastaajista 5,6 % ehdotti, että maatalouskäytössä olevien tietokoneohjelmien opetusta lisättäisiin, koska niiden osaminen oman tilan toiminnassa ja asiantuntijana toimimiseen on erittäin tärkeää. Osa vastanneista ehdotti myös koneiden huollon opetusta ja esimerkiksi sähköopin opetusta.

Toiseksi suurin osuus 22 % vastaajista antoi kehittämisehdotuksia mm. opintopoluista ja vapaudesta valita itse enemmän mille alalle suuntautuu. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että kurssien sisältöä tulisi päivittää ja opettajien resurssit tulisi miettiä uudelleen. Osassa vastauksista painotettiin, myös sitä että opinnoissa tulisi painottaa innovaatioita ja kehittämistä. Kehittämisehdotukset osioon vastaamista ei kyselylomakkeella ollut lukittu, joten vastaaja sai kirjoittaa oman mielipiteensä. Kaikista saaduista vastauksista 7,9 % ei ollut laskentakelpoisia, näihin luettiin vastaukset, jotka eivät olleet lukukelpoisia.

4.2.3 Mitä lisä- tai täydennyskoulutusta haluaisit?

Kyselyssä Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneilta agrologeilta tiedusteltiin heidän mielenkiintoaan lisä- ja täydennyskoulutukseen valmistumisensa jälkeen. Kysymykseen vastasi 60 % kaikista kyselyyn vastanneista agrologeista. Kaaviosta 11. (n = 139) selviää, että 41,6 % kyselyyn vastanneista on kiinnostunut suorittamaan vielä valmistumisensa jälkeen suorittamaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon ja 6,5 % ilmoitti haluavansa suorittaa ammattikorkeakoulutasoisen agrologitutkinnon.

Kolmenkymmenen opintopisteen arvoisista opinnoista vastaajia kiinnosti eniten yritystalouteen, johtamiseen ja laskentatoimeen liittyvät opinnot sekä eläintenhoitoon liittyvät kurssit, kuten lypsylehmän ruokinta, hevostalous, alkionsiirto ja lammastalous. Moni vastaaja kertoi myös mielenkiinnosta EU-valvontaan ja -tukiin liittyviin ja hallitustyöskentelyyn liittyviin kursseihin. Kasvinviljely, metsätuotanto ja puutarhanhoito sekä luomun erikoisopinnot, maatalousteknologia ja tietotekniikka nousivat useaan kertaan esille vastauksissa.

Kuvio 12 Kiinnostus lisä- ja täydennyskoulutusta kohtaan (n = 139)

Avoimen ammattikorkeakoulun opinnoista vastaajia kiinnostivat hyvin samanlaiset kurssit, kuin kolmenkymmenen opintopisteen kursseista. Eniten vastaajien mielenkiintoa herättivät kotieläntalouteen liittyvät kurssit, kuten lypsylehmän ruokinta, hedelmällisyys ja alkionsiirto.

Myös avoimen ammattikorkeakoulun opinnoissa yrityksen talous, kirjanpito ja johtaminen olivat vastaajien mielenkiinnon kohteina. Kasvinviljelyssä kiinnosti luomu- ja ympäristökurssit.

Kohtaan muu täydennyskoulutus vastaajien mielenkiinnon kohteet pysyivät samankaltaisina. Eniten vastanneita kiinnostivat talouskurssit, mutta myös yliopisto-opinnot ja agronomin tutkinto nousi vastauksista esille. EU-tuet ja hallinto sekä maatalouspolitiikka nousivat esille muutamasta vastauksesta sekä kotieläin-kurssit kiinnosti muutamaa vastaajaa.

Taulukosta 12. Ylioppilaiden ja ammattitutkinnon suorittaneiden kiinnostus lisäkoulutukseen (n = 139) selviää, kuinka ylioppilas- ja ammattitutkinnon suorittaneet ovat kiinnostuneita hankkimaan lisäkoulutusta tai kursseja agrologiksi valmistumisensa jälkeen. Kohtaan vastasi yhteensä 168 henkilöä, joista 57,1 % on ylioppilastaustaisia ja 42,9 % on ammattitutkinnon suorittaneita.

Taulukko 12 Ylioppilaiden ja ammattitutkinnon omaavien mielenkiinto lisä- ja täydennyskoulutukseen (n = 168)

	Ylioppilaiden %- osuus (n = 96)	Ammattitutkinnon suorittaneiden %- osuus (n = 72)
<i>Amk-agrologin tutkinto (lisä- ja täydennyskoulutus)</i>	6,3	6,9
<i>Ylempi AMK-agrologin tutkinto</i>	46,9	34,7
<i>Erikoisopinnot (30 op)</i>	21,9	19,4
<i>Avoimen AMK:n opinnot (yksittäisiä opintojaksoja)</i>	11,5	11,1
<i>Muu täydennyskoulutus</i>	13,5	27,8
<i>Yhteensä</i>	100	100

Ristiintaulukoinnilla saaduista tuloksista selviää, että pohjakoulutuksella ei ole merkitystä vastanneiden mielenkiintoon lisä- ja täydennyskoulutusta kohtaan ($p=0,304$). Eniten mielenkiintoa kummassakin ryhmässä herätti ylemmän AMK-agrologitutkinnon kurssit, joihin ylioppilaista vastasi 46,9 % ja ammattikoulutustaisista 34,7 % ilmoitti olevansa kiinnostunut. Toiseksi eniten mielenkiintoa herätti 30 opintopisteen arvoiset kurssit, johon 21,9 % ylioppilastaustaisista vastasi ja 19,4 % ammattitutkinnon suorittaneista. Kolmanneksi suosituin ryhmä oli täydennyskoulutus, johon ammattitutkinnon suorittaneilla oli suurempi mielenkiinto, kuin ylioppilastaustaisilla. Ammattitutkinnon suorittaneista 27,8 % ja 13,5 % ylioppilastutkinnon suorittaneista ilmoitti mielenkiinnosta kursseja kohtaan. Ammattikorkeakoulutasoisista lisä- ja täydennyskursseista oli kiinnostunut 6,3 % ylioppilastutkinnon suorittaneista ja 6,9 % ammattitutkinnon suorittaneista. Ammattikorkeakoulutasoisista lisä- ja täydennyskoulutuksista vastanneita kiinnosti kotieläin- ja liiketalous ja johtaminen. Erikoistumisopinnoista vastaajia kiinnostivat eniten EU-asiat, kuten tuet, erilaiset eläinkurssit, viestintä ja johtaminen. Täydennyskursseista eniten vastaajia kiinnostivat samankaltaiset kurssit, kuin edellä on mainittu. Eniten mielenkiintoa vastaajien keskuudessa herättivät yrityskurssit ja johtaminen, eläinkurssit, kuten harraste-eläimet, EU sekä agronomin tutkinto.

Taulukosta 13. Työssäkäyvien mielenkiinto lisä- ja täydennyskursseihin (n = 154) selviää, kuinka palkkatöissä ja yrittäjänä työllistyvät henkilöt ovat kiinnostuneita hankkimaan lisä- ja täydennyskoulutusta. Vastaajista maatalousyrittäjinä toimivat olivat selvästi eniten kiinnostuneita hankkimaan koulutusta 69,5 % osuudella, muuna yrittäjänä tai palkkatöissä olevien osuus oli 26 % ja pienin osuus oli maatalousyrittäjinä sivutoimisesti toimivat 4,5 %.

Taulukko 13 Lisä- ja täydennyskurssien kiinnostus työssäkäyvien keskuudessa (n = 154)

	Maatalousyrittäjä (päätoiminen) % (n =40)	Maatalousyrittäjä (sivutoiminen) % (n= 7)	Muu yrittäjä tai palkkatyö % (n = 107)
<i>AMK-agrologin tutkinto (lisä- tai täydennyskoulutus)</i>	15,0	14,3	2,8
<i>Ylempi AMK-agrologintutkinto (lisä- tai täydennyskoulutus)</i>	37,5	42,9	44,9
<i>Erikoistumisopinnot (30 op)</i>	17,5	28,6	21,5
<i>Avoimen AMK:n opinnot</i>	12,5	14,3	11,2
<i>Muu täydennyskoulutus</i>	17,5	0,0	19,6
<i>Yhteensä</i>	100	100	100

Ristiintaulukoinnilla selviää, että työpaikalla on merkitystä kiinnostukseen lisä- ja täydennyskoulutusta kohtaan ($p=0,020$). Lisä- ja täydennyskoulutuksesta eniten vastaajia kiinnosti ylempi AMK-agrologin tutkinto, johon päätoimisesti maatalousyrittäjinä toimivista vastasi 37,5 %, muina yrittäjinä tai palkkatöissä olevista 44,9 % ja sivutoimisesti maatalousyrittäjinä toimivista 42,9 %. Toiseksi eniten vastanneita kiinnosti 30 opintopisteen arvoiset erikoistumisopinnot. Päätoimisesti maatalousyrittäjinä toimineista vastaajista 17,5 % ilmoitti mielenkiinnostaan kursseja kohtaan, muuna yrittäjänä tai palkkatöissä toimivista 28,6 % ilmoitti olevansa kiinnostusta ja 28,6 % sivutoimisesti maatalousyrittäjinä toimivista ilmoitti olevansa kiinnostunut.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Pääasiassa kyselyyn vastanneet henkilöt olivat tyytyväisiä agrologitutkintoon ja heidän mielestä tutkinnosta saadut tiedot ja taidot ovat vastanneet työelämän haasteita. Tutkimukseen vastasi eri vaiheiden jälkeen yhteensä 280 Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmen maaseutuoppilaitoksesta valmistunutta agrologia. Kaiken kaikkiaan 30 vuoden aikana oppilaitoksista on valmistunut 1200 agrologia, joten kyselyn vastausprosentti on 23 %.

Tutkimuksesta saaduista tiedoista selvisi, että suurin osa Savonialla ja Peltosalmella opiskelleista agrologeista on valmistumisensa jälkeen jäänyt Pohjois-Savoon, mutta myös Kainuuseen, Pohjois-Pohjanmaalle sekä Pohjois-Karjalaan on muuttanut jonkin verran vastanneista. Kyselyyn vastanneista 61 % oli naisia ja 39 % oli miehiä. Kyselyyn vastanneista 42,5 % oli iältään 31—45-vuotiaita ja toiseksi suurin osallistujajoukko oli 26—30-vuotiaat, joita oli noin 20,7 %. Valtakunnan tasolla agrologien keski-ikä on hieman yli 50 vuotta.

Tutkimuksesta selvisi, että valmistuneista agrologeista 80 % oli vastaushetkellä kokopäivätyössä ja 9 % oli osa-aikatyössä. Työssäkäyvistä agrologeista yli 30 % ilmoitti toimivansa päätoimisesti maatalousyrittäjinä, Agrologien Liiton pitämän martikkelin mukaan valtakunnan tasolla 30,5 % agrologeista työllistyy maatalousyrittäjinä. Toiseksi suurin työllistäjä oli Maataloudelliset neuvontajärjestöt, joka 2000-luvun alkuun asti oli suurin agrologien työllistäjä, kunnes maatalousyrittäjien määrä nousi suurimmaksi.

Tutkimuksessa tarkastelin miesten ja naisten sekä ylioppilastutkinnon ja ammattitutkinnon suorittaneiden välisiä eroja. Kyselyyn vastanneista agrologeista naisia oli enemmän kuin miehiä, naisten osuus vastanneista oli yli 60 % ja miesten osuus hieman alle 40 %. Suomessa on Agrologien liiton mukaan vuonna 2011 9647 agrologia ja miesten osuus heistä on 64,1 % ja naisten 35,9 %. Ylioppilastutkinnon pohjatutkintona oli suorittanut 157 henkilöä ja ammattitutkinnon oli suorittanut 123 henkilöä. Tuloksista selvisi, että miehet olivat vastaushetkellä paremmin työllistyneitä kuin naiset, kun miehistä 94,5 % oli kokopäivätyössä ja 2,8 % osa-aikatyössä. Naisista kokopäivätyössä oli 70,8 % ja osa-aikatyössä 12,9 %. Vastaushetkellä miehistä opiskelemissa oli 0 %, kun taas naisista opiskelemissa oli 5,8 %, joka saattaa vaikuttaa naisten työssäkäyvien määrään. Ylioppilaista kokopäivätyössä oli 77,1 % ja osa-aikatyössä 83 %, kun ammattitutkinnon suorittaneista kokopäivätyössä oli 83,7 % ja osa-aikatyössä 9,8 %.

Ylemmän agrologitutkinnon suorittaneista 90,9 % ilmoitti olevansa kokopäivätyössä, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista agrologeista kokopäivätyössä oli 87 % ja osa-aika työssä oli noin joka kymmenes 9,5 %. Hevosagrologeista kokopäivätyössä oli vain 45,2 % ja osa-aika työssä oli 25,8 %, myös työttömyysluvut olivat karua luettavaa hevosagrologien osalta, kun 12,8 % ilmoitti olevansa vastaushetkellä työttömänä. Opiskelut kiinnostivat hevosagrologeja muita enemmän, kun 16,1 % ilmoitti olevansa opiskelemissa, ammattikorkeakoulutasoisista agrologeista opiskelemissa oli vain 3,7 %.

Hevosagrologien huono työllistymistilanne saattaa johtua tällä hetkellä Suomea vaivaavasta heikosta taloustilanteesta ja ihmisillä ei ole varaa hevosiin ja hevosharrastuksiin, hevosalan työpaikkoja on tällä hetkellä melko vähän tarjolla ja syynä voi myös olla hevosagrologien heikompi arvostus työmarkkinoilla. Työtilanteeseen saattaa vaikuttaa myös, että osaan hevostalouden töistä ei välttämättä tarvita korkeakoulutasoista tutkintoa. Tästä syystä hevostallit ja -tilat eivät halua palkata parempi palkkaista hevosagrologia, kun he voivat palkata työhön alempi palkkaisen hevosenhoitajan. Suomessa Hippos ja Proagria työllistävät hevosagrologeja, mutta työpaikat ovat rajalliset.

Lähes jokainen kyselyyn vastannut piti agrologitutkinnon hankkimista kannattavana, vastaajista 72 % piti tutkintoa hyödyllisenä ja 25 % piti sitä melko hyödyllisenä. Vaikka agrologit pitivät tutkintoa hyödyllisenä, vain 23 % mielestä se vastasi hyvin ja 63 % mielestä se vastasi melko hyvin työelämän haasteita. Opiskelujen kannalta yritystalous, johtaminen, EU-tuki-asiat, kasvinviljely ja nautatalous olivat agrologien mielestä kaikkein hyödyllisimpiä kursseja ja moni ilmoitti olevansa kiinnostunut saamaan lisäkoulutusta näissä aineissa. Kyselytutkimuksen mukaan hevostalouden opintoja ei pidetä kovinkaan tärkeinä, kun vastaajista 64 % mielestä hevostaloutta tulisi painottaa vain jonkin verran opetuksessa ja 15 % oli sitä mieltä, että sitä ei tulisi painottaa ollenkaan.

6 PÄÄTÄNTÖ

Pohjois-Savossa aloitettiin opistotasoinen agrologikoulutus vuonna 1985 ja 1990-luvun alussa koulutusta vietiin eteenpäin, kun koulutusta laajennettiin myös ylioppilaspohjaiseksi. Vuosituhannen vaihteessa tapahtuneen kuntayhtymän kautta oppilaitoksesta tuli osa itsenäistä Savonia-ammattikorkeakoulua, vuonna 2005 opetus siirrettiin Peltosalmeilta Iisalmen kaupunkiin Haukisaarentielle. Vuosittain Savonialta valmistuu noin 30 agrologia.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä luotettavaa tietoa Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmen maaseutuoppilaitoksesta valmistuneilta agrologeilta. Suoritetulla kyselytutkimuksella pyrittiin selvittämään, kuinka agrologit ovat työllistyneet ja kuinka agrologitutkintoa voitaisiin kehittää vastaamaan paremmin työelämän vaatimuksia. Kyselystä saatuja tietoja verrattiin Agrologien Liiton valtakunnan tasolla keräämiin tietoihin.

Omasta mielestä opinnäytetyön teko onnistui kokonaisuudessa hyvin ja työn tekeminen oli mielenkiintoista. Alun kiireistä huolimatta opinnäytetyö lähti hyvin käyntiin ja pääasiassa työ eteni aikataulussa, vaikka ajoittain tekemisessä ilmeni hankaluuksia. Työtä tehtäessä olisi tarvinnut pyytää neuvoja aikaisemmin, jotta työntekoon ei olisi tullut tarpeettomia taukoja ja aikaa olisi mennyt hukkaan. Aiheesta löytyi jo aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia, kuten Agrologien Liiton tekemä sijoittumistutkimus, joita käytin työssäni vertailukohteena.

Mielestäni opinnäytetyön tavoitteet täyttyivät hyvin. Työssäni selvitin kuinka Savonialta ja Peltosalmen maaseutuoppilaitoksesta valmistuneet agrologit ovat työllistyneet ja kuinka koulutusta tulisi heidän mielestä päivittää työelämää varten. Työni tietojen paikkaansapitävyyttä tuin kerättyjen tietojen ristiintaulukoinnilla, jolla pyrin osoittamaan tietojen pätevyden.

Maailma tulee muuttumaan todellisuudessa todella paljon, jonka myötä myös maatalous tulee muuttumaan muun maailman mukana. Ihmisten määrä maapallolla tulee tulevaisuudessa kasvamaan, joka johtaa ruoantarpeen kasvuun. Tällä hetkellä Suomessa maatalousyrittäjien keski-ikä on todella korkea, joka johtaa suureen eläkeläisten määrän nousuun muutaman vuoden kuluttua. Ikääntymisen johdosta osa tiloista tulee lopettamaan, kun jatkajaa tilalle ei enää ole. Tulevaisuudessa tilojen määrä tulee laskemaan, mutta jäljellejäävien tilojen koko tulee kasvamaan. Olen melko varma, että tilojen määrän väheneminen tulee myös vaikuttamaan agrologien työtilanteeseen. Voi hyvinkin olla, että maatilojen määrän väheneminen vaikuttaa maatilayrittäjien, neuvojien ja tilatyöntekijöiden määrään. Olen vakuuttunut, että agrologeja ja agrologikoulutusta tullaan tarvitsemaan vielä tulevaisuudessa, koska ilmastonmuutos, teknologia ja säädökset tuovat uusia mullistuksia maatalouteen.

Agrologien työtilanteesta ja palkkauksesta on tehty useita tutkimuksia vuosien varrella, joten tällä hetkellä tiedetään melko hyvin kuinka agrologeilla työelämässä menee. Nyt kun tiedämme agrologien työllistymisestä ja palkkatasosta, mielestäni olisi mielenkiintoista tietää miten agrologit mieltävät oman työhyvinvointinsa. Usein kuulee, että nykypäivävän työt ovat stressaavia ja rankkoja, ehkäpä agrologien työhyvinvoinnista voitaisiin tehdä tutkimus ja selvittää asia.

7 LAINATUT LÄHTEET

- Agrologien Liitto. (2011). *Agrologien ammatillinen kehitys 1961-2011*. Agrologien Liitto. Noudettu osoitteesta <http://www.luva.fi/wp-content/uploads/2015/11/Agrologien-ammattien-kehitys-1961-2011.doc>
- Agrologien Liitto. (2015). *Luonnonvarat*. Haettu 16. 3 2016 osoitteesta Koulutus: <http://www.luva.fi/agrologit/liitto/koulutus/>
- Agrologien Liitto. (2015). *Sijoittumistutkimus*. Hämeen ammattikorkeakoulu, Mustiala. Agrologien Liitto. Noudettu osoitteesta <http://www.luva.fi/wp-content/uploads/2015/11/Sijoittumistutkimus-2015.docx>
- Ammattikorkeakoululaki 932/2014. (14. 3 2014 § 4). *Ammattikorkeakoululaki 932/2014*. Haettu 16. 3 2016 osoitteesta Finlex: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. (Edita Publishing Oy) Haettu 24. Huhtikuu 2016 osoitteesta <http://www.tilastollinentutkimus.fi/5.SPSS/Riippuvuudet.pdf>
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. Porvoo: Bookwell Oy.
- Luonnonvarat ry. (2015). *Agrologien Liitto*. Haettu 16. 3 2016 osoitteesta <http://www.luva.fi/agrologit/liitto/>
- Luonnonvarat ry. (2015). *Agrologit palkka- ja sijoittumistutkimukset*. Haettu 16. 3 2016 osoitteesta <http://www.luva.fi/wp-content/uploads/2015/11/Palkkatutkimus-2015.docx>
- (2008). *Pemon arkiston kuvat*. Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi.
- Repo, H. (2005). *Savonia-ammattikorkeakoulu Haukisaarentiellä*.
- Savonia-ammattikorkeakoulu. (2005). *Perehdyttämisosas*. Iisalmi: Savonia-ammattikorkeakoulu.
- Savonia-ammattikorkeakoulu Opetussuunnitelmat. (2016). *Savonia-ammattikorkeakoulu opintojen rakenne*. Haettu 16. 3 2016 osoitteesta <http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=PM&krtid=1015&tab=3>
- Savonia-ammattikorkeakoulu, Opetussuunnitelmat. (2016). *Savonia-ammattikorkeakoulu koulutuksen lähtökohdat*. (Savonia-ammattikorkeakoulu) Haettu 16. 3 2016 osoitteesta <http://portal.savonia.fi/amk/fi/opiskelijalle/opetussuunnitelmat?yks=PM&krtid=1015&tab=1>
- Savonia-ammattikorkeakoulun opintotoimisto. (2016). Savoniassa opiskelun aloittaneet agrologit 1999-2015. *Savoniassa opiskelun aloittaneet agrologit 1999-2015*. Iisalmi.
- (2008). *Savonian arkistot*. Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi.
- Suhonen, P. (11. 12 2015). Historiasta tulevaisuuteen. (P. Suhonen, Toim.) *Meijän luvalla, 2015*, 14-15. Haettu 17. 3 2016 osoitteesta http://www.e-julkaisu.fi/savonia/meijan_luvalla_2015_juhlajulkaisu/

LIITE 1: KYSELYPOHJA

Valmistuneiden agrologien nykytilanne

Koulutustausta

Valitse seuraavista käymäsi alan koulutukset. Merkitse myös valmistumisvuotesi ja mistä oppilaitoksesta olet valmistunut.

Tämä kysely on suunnattu Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Peltosalmen maaseutuoppilaitoksesta valmistuneille agrologeille. Jos et ole näistä oppilaituksista valmistunut, ethän vastaa tähän kyselyyn, Kiitos.

1. Agrologikoulutus *

Kyllä Ei
Opistoaste   Valitse 6

2. Agrologi (AMK) *

Kyllä Ei
Agrologi (AMK)   1989 6 Pemo

3. Hevosagrologi (AMK) *

Kyllä Ei
Agrologi (AMK) hevostalous   Valitse 6

4. Ylempi agrologitutkinto *

Kyllä Ei
Ylempi agrologitutkinto   Valitse 6

Taustatiedot

5. Sukupuoli *

- Mies
 Nainen

6. Ikä *

- 20-25
 26-30
 31-45
 46-50
 51-55
 56-60
 Yli 60

7. Tämänhetkinen asuinmaakunta? *

- Etelä-Karjala
 Etelä-Pohjanmaa
 Etelä-Savo
 Kainuu
 Keski-Pohjanmaa
 Keski-Suomi
 Lappi
 Pohjois-Karjala
 Pohjois-Pohjanmaa
 Pohjois-Savo
 Satakunta
 Uusimaa
 Ulkomailla

8. Pohjakoulutus *

Oletko käynyt lukion vai ammattikoulun ennen agrologin tutkintoa?

- Ylioppilastutkinto
 Ammatillinen tutkinto, mikä?

Koulutus

9. Agrolögikoulutuksen lisäksi olen suorittanut

- Alan erikoisopintoja, mitä?
- Alan ylemmän korkeakoulututkinnon (Maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinto)
- Alan jatkotutkinnon (lisensiaatti, tohtori)
- Muuta alan lisäkoulutusta, mitä?

10. Mitä muun alan koulutusta olet hankkinut

- Koulu-/2. asteen tutkinto, mikä?
- Muu AMK-tutkinto, mikä?
- Muu korkeakoulututkinto, mikä?
- Muun alan jatkotutkinto, mikä?
- Muun alan lisä- ja täydennyskoulutus, mitä?

11. Mikä oli parasta koulutuksessasi?

12. Kuinka eri osa-alueita tulisi mielestäsi painottaa agrolögin AMK-koulutuksessa tulevaisuudessa?

	Erittäin paljon	Paljon	Jonkin verran	Ei ollenkaan
Kotieläintuotanto *	Jn	Jn	Jn	Jn
Hevostalous *	Jn	Jn	Jn	Jn
Nautatalous *	Jn	Jn	Jn	Jn
Sikatalous *	Jn	Jn	Jn	Jn
Siipikarjatalous *	Jn	Jn	Jn	Jn
Lammastalous *	Jn	Jn	Jn	Jn
Kasvinviljely *	Jn	Jn	Jn	Jn
Luomutuotanto *	Jn	Jn	Jn	Jn
Teknologia *	Jn	Jn	Jn	Jn
Rakentaminen *	Jn	Jn	Jn	Jn
Hanketoiminta *	Jn	Jn	Jn	Jn

Yritystalous *	☐	☐	☐	☐
Yrityksen johtaminen *	☐	☐	☐	☐
Matemaattis-luonnontieteelliset aineet *	☐	☐	☐	☐
Metsätuotanto *	☐	☐	☐	☐
Tietotekniikka *	☐	☐	☐	☐
Maatalousalan tietokoneohjelmat	☐	☐	☐	☐
Ympäristötieto *	☐	☐	☐	☐
EU -asiantuntijuus *	☐	☐	☐	☐
Viestintä *	☐	☐	☐	☐
Kielet *	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisyys *	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐

Työtilanne

13. Tämänhetkinen työtilanne *

- Kokopäivätyössä
- Osa-aika työssä
- Työtön
- Vuorotteluvapaalla
- Äitiys- tai hoitovapaalla
- Eläkkeellä
- Opiskelemassa
- Muu työvapaa

Työtilanne

14. Tämänhetkinen työpaikka *

- Maatalousyrittäjä, yrittäjä maatalouteen liittyvällä alalla (päätoiminen)
- Maatalousyrittäjä, yrittäjä maatalouteen liittyvällä alalla (sivutoiminen)
- Muu yrittäjä tai palkkatyö

Työtilanne**15. Tämänhetkinen työpaikka ***

- Muu yrittäjä, mikä?
- Tilanhoitaja tai työnjohtaja maatilalla
- Maataloudelliset neuvonta- ym, järjestöt
- Hallinto (Maaseututoimisto, lomituspalvelu, mavi, ely, muu, mikä?)
- Maatalouteen liittyvät liikelaitokset, kaupat sekä teollisuus
- Raha-, vakuutus- ja eläkelaitokset
- Opetustehtävissä perus- ja maatalousoppilaitoksissa sekä aikuiskoulutuksessa jne.
- Palkkatyössä muulla maatalouteen liittyvällä alalla, missä? (lomittaja tilatyöntekijä..)
- Palkkatyössä maatalouden ulkopuolella, missä?

Työtilanne**16. Hallinto ***

- Maaseututoimisto
- Lomituspalvelut
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maaseutuvirasto (MAVI), Aluehallintovirasto (AVI), Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- Muu, mikä?

Työtilanne**17. Kuinka monta vuotta olet ollut työelämässä ensimmäisen agrologitutkinnon suorittamisen jälkeen? ***

Väittämät ja vapaa sana**18. Vastaa seuraaviin väittämiin ***

Täysin samaa mieltä   Osittain samaa mieltä   En osaa sanoa   Jokseenkin eri mieltä   Täysin eri mieltä

Agrologin koulutus on hyödyllinen	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Opiskelu vastaa työtehtävien vaatimuksiin	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Sain riittävän kielitaidon agrologin koulutuksessa	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Opinnot antoivat minulle työelämässä tarpeelliset viestintä- ja vuorovaikutustaidot	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Käytäntö ja teoria yhdistyivät hyvin agrologin koulutuksessa	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Agrologikoulutus antoi hyvät valmiudet yrittäjänä toimimiseen	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn
Agrologikoulutus antoi hyvät valmiudet asiantuntijatehtävissä toimimiseen	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn

19. Miten koulutuksen sisältöä voisi kehittää?

5

6

20. Mitä lisä- tai täydennyskoulutusta haluaisit?

- AMK-agrologin tutkinto
- Ylempi AMK-agrologin tutkinto
- Erikoistumisopinnot (30 op), mikä aihealue?
- Avoimen AMK:n opinnot (yksittäisiä opintojaksoja), mitkä aiheet?
- Muu täydennyskoulutus, mikä sisältö?

21. Vapaa sana

5

6

SAATEKIRJE

Arvoisa vastaanottaja!

Olen neljännen vuoden agrologiopiskelija Savonia-ammattikorkeakoulusta. Olen tekemässä opinnäytetyötä Savonialta valmistuneiden agrologien nykytilanteesta. Tutkimuksen toteutan lähettämällä kyselypohjan Savonialta ja Pemolta valmistuneille agrologeille sähköpostitse. Kysely on löydettävissä myös agrologikoulutuksen 30-vuotisjuhlatilaisuuden Facebook-seinältä [klikkaamalla tästä](#).

Kyselyn tarkoituksena on selvittää, kuinka agrologit ovat sijoittuneet työelämään valmistumisensa jälkeen ja millainen heidän työtilanteensa on, kyselyssä tiedustellaan myös vastaako saatu koulutus työelämän vaatimuksia. Kyselystä saatuja tietoja käytetään Savonia-ammattikorkeakoulun maaseutualan koulutuksen kehittämiseen. Saaduista tiedoista pidetään myös esitys joulukuussa pidettävässä agrologikoulutuksen 30-vuotisjuhlatilaisuudessa. Jos tunnet vanhoja luokkakavereitasi opiskeluajoiltasi, voit jakaa linkin myös heille.

Pyydän ystävällisesti, että vastaisit kyselyyn mahdollisimman pian. Kyselyyn voit vastata klikkaamalla oheista linkkiä: <https://www.webropolsurveys.com/S/31F7E9CFCA55E045.par>. Antamianne vastauksia käsitellään anonyymisti ja luottamuksella, eikä tietoja anneta ulkopuolisille.

Kiitos vaivannäöstä!

Otto Korhonen
AMK-agrologiopiskelija
040-8338634
Otto.m.korhonen@edu.savonia.fi

LIITE 3: MUISTUTUSKIRJE

MUISTUTUSKIRJE

Hei, lähetin syyskuussa Savonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneille agrologeille työllistymiseen ja koulutukseen liittyvän kyselyn. Vastauksia on tullut hyvin. Mikäli et jostain syystä ole vastannut, voit vielä vastata kyselyyn 15.11.2015 asti. Kyselyn löydät tätä linkkiä klikkaamalla: <https://www.webpolsurveys.com/S/31F7E9CFCA55E045.par> tai Agrolougikoulutusta Iisalmessa 30 vuotta Facebook-seinällä osoitteessa <https://www.facebook.com/events/1576688815953020/>.

Kiitos vaivannäöstä.

Otto Korhonen

AMK-agrologiopiskelija

040-8338634

Otto.m.korhonen@edu.savonia.fi